

Tankebreve

B. S. Ingemann-Selskabet

November 2024

24. Årgang

Nr. 3

Adventsmøde på Sorø Kunstmuseum Storgade 9, 4180 Sorø Søndag den 1. december 2024 kl. 14.00

Tilmelding nødvendig: Kontakt Helge Torm. E-mail: helge.torm@mail.tele.dk - Tlf.: 29 93 18 91

Aldrig forstummer tonen fra Himlen (fra Dejlig er Jorden) gjalder det ud over Himmel og Jord. Julekort af "Leo...", form. stemplet 1923. Th.: Dejlig er Jorden, motiv af Carl Thomsen (1847-1912), u.å. Her drager ALLE, konger og bønder, rige og fattige, gamle og unge, mod det hinsides. En tanke, Ingemann var meget optaget af. Ingen vil gå tabt: Ingen Sjæl han glemmer.

Ingemanns og Thorvaldsens venskab i ord og toner

Kl. 14.00: Velkomst v/formand Peter Balslev-Clausen.

Kl. 14.05: Koncertfortælling om Ingemann og Thorvaldsen ~ del I
v/Rie Koch (mezzosopran) og Jacob Christensen (guitar).

Kl. 14.30: Pause med kaffe, the og kage (kan købes i caféen).

Kl. 15.00: Fællessang: Jesu, store Seiervinder!

Kl. 15.05: Koncertfortælling om Ingemann og Thorvaldsen ~ del II

Kl. 15.35: Hauchs famøse barnedåbsfest i 1839 ~ oplæsning af breve
fra dengang v/Helge Torm.

Kl. 15.50: Afslutning ved formanden.

Kl. 15.55: Fællessang: Dejlig er Jorden.

Se nærmere om de optrædende inde i bladet >>>

Entré for medlemmer: kr. 75, øvrige kr. 125 - Kontant el. via MobilePay ved indgangen

Koncertfortælling om B. S. Ingemann og Bertel Thorvaldsen

Ved en fortælling i ord og toner vil radiovært fra DR P2, Rie Koch, i samarbejde med guitarist Jacob Christensen fortælle om de lejligheder, hvor billedhuggeren Bertel Thorvaldsens og B. S. Ingemanns veje mødtes ~ i Sorø, i Præstø eller i Rom.

Rie Koch skriver:

Igennem årene har jeg skruet musikalske fortællinger sammen til Thorvaldsen Samlingen på Nysø ved Præstø, hvor jeg i de sidste årtier har været bosiddende. Fortællinger om guldalder-persongalleriet, der kom på herregården Nysø og omgikkes den berømte billedhugger, hentet til stedet af den kunstinteresserede baronesse Stampe. Baronessen forstod at holde hof, så selv kongen lagde vejen forbi. Galleriet af kendte personer er stort med tidens førende kunstnere og videnskabsmænd. Forfatterne talte blandt andre Grundtvig, Andersen og Ingemann.

I år bad Thorvaldsenssamlingen mig om at fokusere på forholdet mellem Thorvaldsen og B. S. Ingemann. To kunstnere, der i første omgang kan synes langt fra hinanden i verdenssyn. Den ene, B. S. Ingemann, med en fast tro på Gud, drot og folk.

Den anden, Thorvaldsen, med egalitært verdenssyn og efter sigende ikke særligt troende. Konfronteret med det sidste, efter at have prydet Vor Frue Kirke med både Kristus og disciple, skal Thorvaldsen have svaret, at han også var ”god til at lave græske guder, men dem tror jeg jo heller ikke på”.

Alligevel er det tydeligt, at de to kunstnere trivedes i omgangen med hinanden, både på Nysø, i Rom, da Ingemann besøgte den berømte dansker på sin dannelsesrejse, og i Sorø, hvor Thorvaldsen også lagde vejen forbi. Ord og toner tager udgangspunkt i møderne og i interessen for de englevingede små ånder, der går som en rød tråd i begges værker.

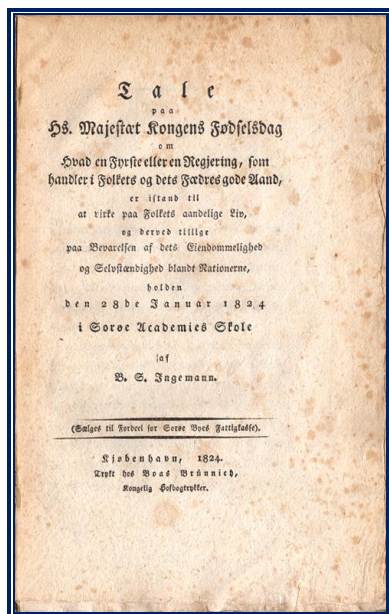
Ægteparret Rie Koch og Jacob Christensen i kunstnerisk forening – th. på Nysø.

Rie Koch er uddannet historiker og en kendt stemme på DR P2, hvor hun i årtier har præsenteret koncerter, præsenteret Klassisk Weekend på P2 eller den traditionsrige Nytårskoncert fra Wien. Hun har sunget i adskillige professionelle vokalsembler, bl.a. Musica Ficta og Ensemble Syd fra Malmö. ~ Jacob Christensen er klassisk guitarist, uddannet solist fra DKDM og fra konservatoriet i Prag. Han har bl.a. været gramminomineret for sin indspilning af spansk musik med cellisten Micaela Fucacova.

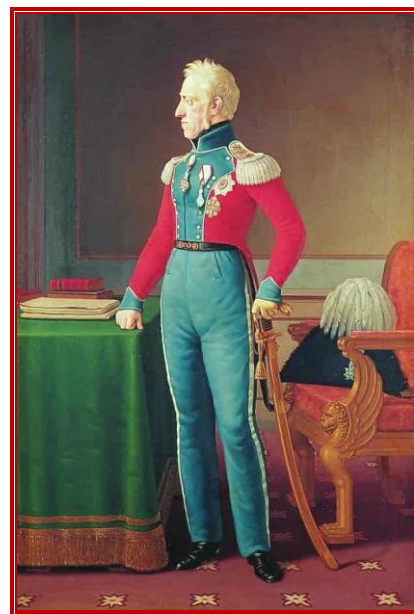
Se også side 4-5.

Ingemann skrev ikke bare digte og romaner

De fleste Ingemann-kendere forbinder Ingemann med de kendte morgen- og aftensange, julesalmerne og andre religiøse salmer samt de historiske digte- og romaner, men Ingemann holdt også forelæsninger og taler på Sorø Akademi, blandt andet om forholdet mellem retorik og poesi, om nationalåndens forhold til tidsånden, forelæsninger over den danske digtekunst, om sagnhistorien og de mystiskhistoriske Eddasange, og han forelæste over dansk og fransk litteraturhistorie.

Tale paa Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag om Hvad en Fyrste eller en Regjering, som handler i Folkets eller dets Fædres gode Aand, er istand til at virke paa Folkets Aandelige Liv, og derved tillige paa Bevarelsen af dets Eiendommelighed og Selvstændighed blandt Nationerne, holden den 28de Januar 1824 i Sorøe Academies Skole af B. S. Ingemann. Kjøbenhavn, 1824.

Talen, som her foreligger på tryk, er meget sjælden og interessant da den er eneste af sin art. Der findes flere utrykte taler mv. af Ingemann. Th. Fr. VI malet af Eckersberg 1825.

Det er noget af en titel på denne tale, som Ingemann holdt på kong Fr. VI's fødselsdag, i år for 200 år siden. Titlen er lang ~ ligeså talen, hele 32 sider, og derfor kan vi ikke gengive den her. Emnet synes velvalgt, når man kender Ingemanns holdning til sit fædreland, til folket og til det åndsliv, der rørte sig i tiden. Der findes formentlig kun denne tale/sjældenhed af Ingemann på tryk; til gengæld findes der nogle utrykte taler på Det kgl. Bibliotek og på Sorø Akademis Bibliotek, jfr. "Registrant over B. S. Ingemann og Lucie Ingemann, f. Mandix papirer og bøger i offentlige samlinger" (1992), s. 111: "Afhandlinger og forelæsninger". ~

Ud fra titlen at dømme er det tydeligt, hvor Ingemann vil hen. Der er *Enevælde* i Danmark i 1824, og for Ingemann er det vigtigt at kongen lytter til sit folk og tilgodeser dets åndelige behov. Desuden er det vigtigt at bevare folkets særpræg, mener han. ~ Ingemann var tilhænger af *Enevælde*, altså kongelig styreform, som man havde det i Danmark fra 1660 til 1849. Derfor var han ikke udpræget tilhænger af det system, vi i dag kalder *Demokrati*. Han så de lurende farer ved at lade folket komme til orde, ikke fordi folket ikke skulle høres eller tilgodeses, jfr. talens titel, men fordi *målet* meget hurtigt blev uklart, når folket ville i hver sin retning. Det var meget nemmere at lade kongen bestemme og folket således koncentrere sig om at leve livet. Det krævede også sit i 1800-tallet. I vore dage vil nogle kalde *Enevælde* for *Diktatur*, men sådan opfattede man det ikke helt på Ingemanns tid, også selvom der var kræfter der syntes, at magten skulle ligge hos folket, jfr. *Stænderforsamlingerne*, de første skridt mod demokrati. ~ Ingemann så også den første jernbane, som kørte forbi lidt udenfor det stille Sorø i 1856, som en buldrende trussel imod det eksisterende og imod freden, noget i stil med Bertel Thorvaldsen, der så fotografiet som en trussel imod kunsten (se foto side 5), og hvem vil benægte, at det har haft sin pris? Det blev i al fald en anden tid, nok også ofte til det bedre, men ikke alt nyt er som bekendt godt ~ bare fordi det er nyt.

Kr. Nielsen

Den thorvaldsenske Døbefont

Apropos dagens program om Thorvaldsen og Ingemann, meddeles her lidt om døbefonten og de digte, Ingemann skrev i anledning af indvielsen i 1817.

Brahetrolleborg Kirke og Slot er malerisk beliggende nordøst for Fåborg. Th. koret og døbefontens placering til højre, men den har også stået centreret foran alteret. En tilsvarende døbefont findes i Helligaandskirken i København og i Reykjavik Domkirke.

Præsten Børge Knap skriver indledningsvis i "Tale og Sange ved Indvielsen af den Thorvaldsenske Døbefont i Brahetrolleborg Kirke...", afbildet på næste side: *Uagtet Taleren vel ingenlunde behøvede, at skamme sig ved, at have hentet Ideer og Begejstring fra Hr. Ingemanns herlige Sange, saa kan han dog med Sandhed forsikre, at den Lighed, som hans Tales beskrivende Deel har med den første Sang, aldeles er opvakt ved Kunstværket selv; da Talen, ganske som den her findes, var færdig, længe før han modtog Sangene fra Digterens Haand.*

De fire sider af døbefonten i gipsafstøbning fotograferet af Jakob Faurvig: Fra venstre: *Kristi Daab, Maria med Jesus og Johannes, Tre svævende Engle & Kristus velsigner Børnene.*

Ingemanns salmer til indvielsen, før talen, vers 1, 4 & 5:

Stand hellig i Guds Helligdom!
Du Værk, som Kunstnerhaanden from
Indvied til Guds Ære!
Om Kjærligheden, høi og reen,
Lad selv den kolde, døde Steen
Livsaligt Vidne være!
Herren Stenen Liv har givet:
Skjønt til Livet i Guds Rige
Skal den vie Dødelige.

Og see! ved Jordan Herren staaer,
Han selv Indvielsen attraaer,
Maa Guddomsissen bøje;
Mens Aanden svæver klar i Skye,
Staaer Verdens Frelser, ydmyg blye,
For Døberen, den høie.
Lover, priser Guds Eenbaarne!
De Udkaarne ham skal skue,
døbt med hellig Aand og Lue.

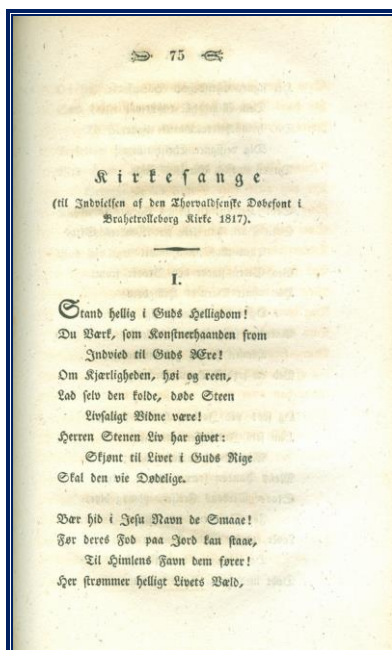
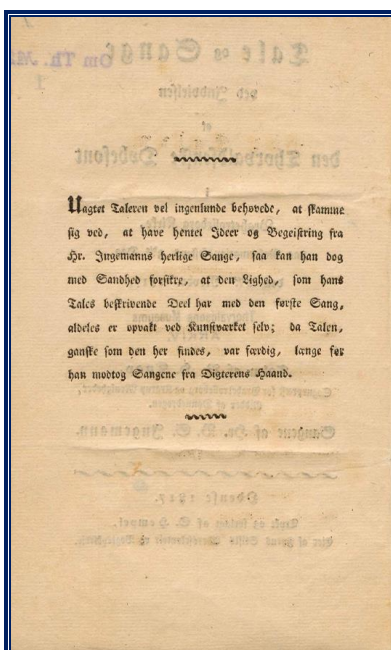
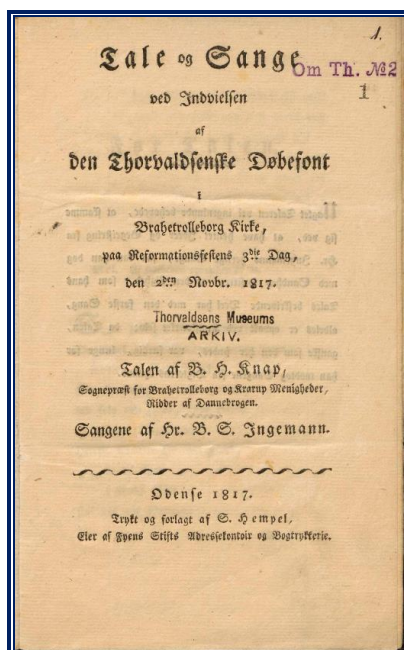
O! see, de Spædes Engle smaa,
Som hisset for Guds Aasyn staae,
Til Naadens Væld de kalde;
Trefoldigt svæve de herved:
Med Haab, med Tro, med Kjærlighed
Velsigne de os Alle.
Knæler, Christne! og tilbeder!
Evigheder os er givet:
Gud har kaldt vor Sjæl til Livet.

Efter talen:

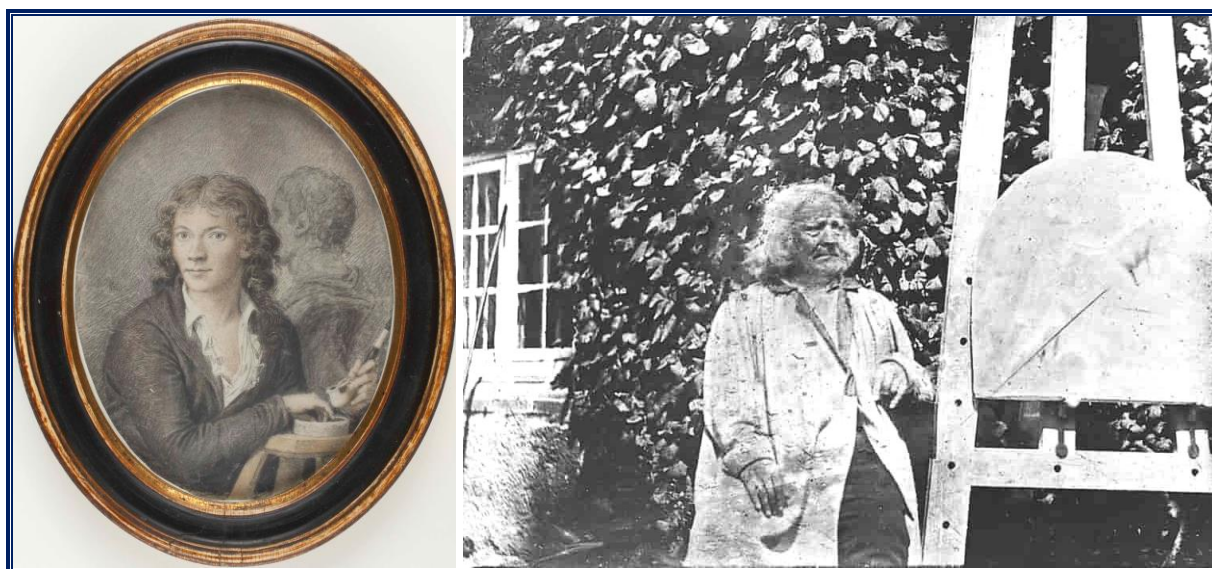
Velsign, o Gud! din Helligdom!
Din Aand den lys omsvæve!
Hvo hid til Livers Kilde kom
lad evig, salig leve!
Som Kildens hvide Marmorsteen
lad Sjælen vorde hellig reen,
som her til Dig indvies!

O! lad som lyse Engle smaa
De Spæde her dig skue!
at naar de ud i Verden gaee,
naar Fristerne dem true,
at da, med salig Haab og Tro,
som Barndomsminder, englefro,
De Glimt af Gud kan skimte.

O Herre! lad din Sandheds Aand
til Jesum Christ os føre!
Som Børn vi vandre ved hans Haand!
Dit Rige os tilhøre!
Vor Gjerning i dit Navn lad skee!
og naar vi Sædens Frugter see,
Din være Æren, Herre!

Den lange titel på det lille skrift: *Tale og Sange ved Indvielsen af den Thorvaldsenske Døbefont i Brahetrolleborg Kirke, paa Reformationsfestens 3die Dag, den 2den Novbr. 1817. Talen af B. H. Knap, Sognepræst for Brahetrolleborg og Krarup Menigheder, Ridder af Dannebrog. Sangene af Hr. B. S. Ingemann. Odense 1817. Trykt og forlagt af S. Hempel, Eier af Fyens Stifts Adressekontoir og Bogtrykkerie.* - I midten: Præsten Børge Knaps indledning, se afskriften på foregående side. Børge Knap (1775-1850) var præst fra 1801 til 1845. - Th.: Første side og titlen: *Kirkesange (til Indvielsen af den Thorvaldsenske Døbefont i Brahetrolleborg Kirke 1817)* i første udgave i Ingemanns egne skrifter: *Smaadigte og Reiseminder* (1832), s. 75.

Tv.: Den unge Bertel Thorvaldsen, selvportræt fra 1794. Tegning/akvarel. Foto: Jakob Faurvig. Th.: Fotografi/daguerreotypi af Thorvaldsen, den franske fotograf Neubourgs første portrætfoto i Danmark (1840). Thorvaldsens venstre håndstilling opfattes traditionelt set som afværgelse af "onde øjne" og som tegn på, at han er utryg ved den moderne teknik.

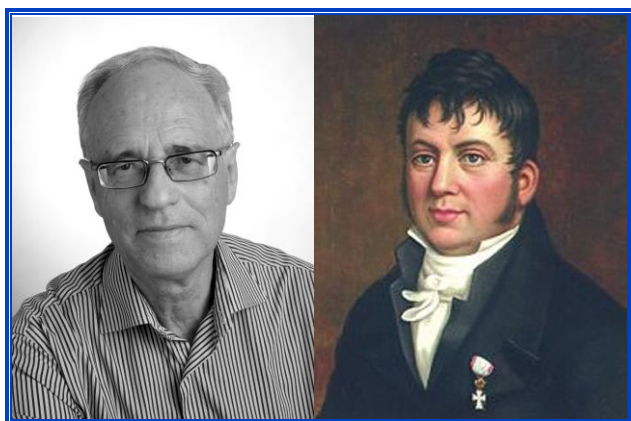
Frederik Schmidt (1771-1840)

~ B. S. Ingemanns rejsefælle til Italien

Sidste år udgav Kirsten Jensen Holm bogen: "Den fremmede blomst. B. S. Ingemanns dannelsesrejse 1818-1819". Heri møder vi i høj grad Ingemanns rejsefælle, præsten Frederik Schmidt. Om ham holdt Gorm Bruun Hansen et indlæg ved B. S. Ingemann-Selskabets årsmøde 29/9 2024. Det følgende er et forkortet uddrag heraf.

Familie, dåb og ungdom 1771-1791

Frederik Schmidts familie var i mange generationer bagud næsten alle indfødte nordmænd, relativt velhavende, alle med mange børn og en del præster.

**Gorm Bruun Hansen og
Frederik Schmidt (1771-1840)**

Hans far Christen Schmidt (1727 - 1804) var som skibspræst to gange i Indien, derefter sognepræst i Nebbelunde og Sædinge lige nord for Rødby på Lolland - det laveste og fladeste område i hele kongeriget! For så 1769 at blive udnævnt til sognepræst i Asminderød og slotspræst ved Fredensborg, Fra 1772 til sin død i 1804 var han biskop i Akershus stift

Ved Frederiks dåb 31/5 1771 bar enkedronning Juliane Marie ham symbolsk, medens arveprins Fredrik symbolsk var dåbsvidne sammen med statsråd Guldberg. Guldberg og faderen var fjernt beslægtede. Faderen Christen Schmidt spillede måske en mindre rolle i paladsrevolutionen 16. januar 1772, og måske derfor blev han

som belønning hurtigt efter udnævnt til biskop i Christiania.

Efter katedralskoletiden i Christiania studerede Frederik teologi i København. Her blev han ivrigt medlem af den norske klub, og han følte sig resten af livet stærkt dragen til Danmark og aldrig tilhænger af norske selvstændighedsånd før 1814. Han er og bliver typisk repræsentativ for dobbelt-monarkiet.

Præst i Norge 1791-1817

Som 21 årig fik Frederik Schmidt stilling som præst i Christiania Tugthus, derefter kom han i 1797 til Haug kirke i i det store Eiker sogn tæt på Drammen.

Frederik Schmidt var fra sin tid i København politisk liberal, revolutionsbegeistret og idealist, en typisk oplysningsteolog, rationalist men teologisk konservativ og orthodox. Han forbedrede i sognet fattigvæsenet, skoleundervisningen og læreruddannelsen og oprettede søndagsskole og spindestuer.

1794 havde han et længere studieophold i Göttingen og Celle, hvor begejstringen for demokratiske ideer blev styrket. 1795 blev han redaktør af første politiserende norske tidsskrift "Hermoder".

Samtiden både i Danmark og Norge priste ham og hans kunstneriske talenter som sanger, pianist, komponist og digter. Han var livsglad, musisk, charmerende, modtagelig for al kunst:

”bægersvingende, festmenneske” - ”den smukkeste mand jeg nogensinde så”.

Alle forventede, at han skulle ægte den smukke og talentfulde Sara Boysen – et ”drømmepar”! Men faderen foretrak Maren Elisabeth Mathea Oppen (1778–1841), datter af den meget rige og fordrukne generalkrigskomissær Knud Oppen fra en af Christianias rigeste familier. De blev gift i 1799. et ”fornuftsparti” ifølge Frederik! Men han kunne leve som velhavende resten af sit liv.

Forsamlingen på Eidsvoll 1814, malet 1887 af Oscar Wergeland - og Frederik Schmidt i udsnit af det store maleri (i midten).

Han deltog med fornøjelse og aktivt engagement i det højere selskabsliv såvel i Norge som i Danmark, også i Himmelev. Han holdt til stadighed forbindelser til det litterære miljø i København og besøgte jævnligt Bakkehuset.

Han rejste i 1807 til København, hvor han overværede bombardementet, og i 1811 for at besøge sine venner, bl.a. Oehlenschläger, Rahbek og Grundtvig, og for at søge embedet som stiftprovst, hvilket mislykkedes.

1814 Eidsvoll tiden

Frederik Schmidt blev voldsomt vakt for Norges demokratisering og selvstændighed i 1814, han blev valgt til den grundlovgivende forsamling i Eidsvoll foråret 1814 og senere til Stortinget.

I sin dagbog skriver han om indledningen til Eidsvoll-møderne: ”Aldrig har Norge haft en højtideligere dag, og skøn var denne påskemorgen. Solen skinnede klart og blidt fra den skyfri himmel, og himlen smilede til det store værk, hvortil den give held og velsignelse, at stenen må bort væltes og Norge opstå af den grav, hvori dumhed, list og vold søgte at nedstyre det.”

Han sluttede sig som en selvfølge til ”Selvstændighedspartiet”, deltog i rimelig grad i det politisk arbejde, i høj grad i det sociale liv på Eidsvoll og forfattede flere lejlighedsdigte - blev lidt hånligt kaldt ”Selvstændigheds-poeten”.

1814-1820

Efter adskillelsen fik mange, især embedsmænd i Norge problemer med identitet og bopæl:

Præsten Frederik Schmidt havde også svært ved at vælge mellem sine to fædrelande. Han var født af norske forældre i Danmark, og han følte sig hverken som norsk eller dansk, men som dansk-norsk eller norsk-dansk. Adskillelsen forblev et åbent sår for ham. Hans romantiske patriotisme bundede i udvekslingen mellem dansk højkultur og norsk hverdagsliv.

Efter 1814 forsvandt ønsket og håbet om genforening med Danmark hos langt de fleste i Norge med få undtagelser. Nogle i den norske elite forestillede sig en skandinavisk union som eneste mulighed, bl.a. Frederik Schmidt. Han forblev dog i Norge som præst efter nederlaget 1814.

Men efteråret 1817 tog han 2 års orlov og rejste til København. Han undersøgte mulighederne hos Danske Kancelli om præstekald i Danmark og deltog i det kulturelle liv i byen i kredsen af skønånder i den danske guldalder og blev ven med flere af tidens forfattere, bl.a. B. S. Ingemann.

Ham mødte Schmidt første gang 25/11 1817 hos forfatterinden Juliane Marie Jessen, af hvem han lærte italiensk.

12/4 1818 rejste Schmidt og B. S. Ingemann gennem Tyskland, Schweiz og Frankrig til Italien og efterlod "sin stakkels Elise, såre mistrøstig". Det blev en lang, strabadserende og begivenhedsrig tur med mange visitter og møder.

De to rejsefæller kom godt ud af det sammen – "kun et par gange har vi været i totterne sammen" ifølge Ingemann, som synes, at Schmidt i grunden er en "brav honnet mand vel funderet med kundskaber og sans for alt hvad der duer; når han ikke ville snørke om natten og rime i daglig tale; hermed har jeg forgæves forsøgt at vænne ham af, det er vel en sygdom hos ham, han kan ikke se en ært uden straks at rime på en f..." og så glemmer han alting!

I Rom blev de to en del af den danske koloni omkring Bertel Thorvaldsen. Juledag 1818 holdt Schmidt en hemmelig gudstjeneste i Thorvaldsens hjem for 17 danskere og nordmænd. Ingemann noterer, at det nok er første gang, en protestantisk prædiken er

holdt i Rom. En dansk deltager Peder Hjort skriver om hans herlige stemme, og at han "holdt en ganske fortræffelig prædiken, som rørte de fleste til tårer, og selv hedningen Thorvaldsen blev ganske højtideligt stemt. Et smukt tegn på hans barnlighed og renhed. Det var måske den første prædiken, han hørte og forstod i hele sit liv. Smith sammenlignede smukt Roms tilstand under kejser Augustus og de første kristnes tilstand og siden det nuværende Rom med Norden eller rettere dens forhåbninger." Derefter spadserede selskabet i måneskin igennem byens største ruiner.

Efter 8 måneder i Italien sejlede Schmidt hjem, medens Ingemann blev nogle måneder i Rom og rejste hjem over land. Schmidt nåede til København efterår 1819, hvorefter han tog sin afsked 27/12 1819. Det blev en tung afsked med sogn og venner i Norge, som ville have ham til at blive.

B. S. Ingemann skrev et hyldestdigt til Frederik Schmidt ved hans fødselsdag 1830:

**Danmarks, Norges gjæve Søn!
Dig har Nordens Skytsaand givet
Barndoms-Verden dobbelt skjøn;
Som dens Billed blev dig Livet
Mellem Dal og Fjeld du drog;
Mildt og kraftigt Hjertet slog;
Højt blandt Fjelde klang din Tale
Mildt din Røst i Hertas Sale.**

"Norge mistede en af sine dygtigste præster og varmeste venner" ifølge en norsk kirkehistoriker Daniel Thrap, som også skriver, at han måske senere angrede sin beslutning?

Præst i Himmelev 1820-1840

Han blev 27/9 1820 udnævnt til præst i Himmelev samt Det adelige Jomfrukloster. Han kaldte sig i et brev til

Knud Lyne Rahbek "Præst for Bønder og Naader".

Indskriften på gravstenen, læst og optegnet af Børge Kjeldsen og Gorm Bruun Hansen i 1994

Himmelev Sogn var et lille og fredeligt sogn forholdsvis tæt på kulturens centrum København og med en forholdsvis høj aflønning, især p.g.a. jordtilliggendet, som efter land-brugs-reformerne med udskiftningen blev samlet omkring præstegården.

I det lille sogn og p.g.a. sin tilgiftede formue kunne han her pleje sine litterære interesser og sociale omgang. Han var et udpræget festmenneske og meget gæstfri. Han tilhørte til stadighed kredsen omkring Knud Lyne Rahbek i Bakkehuset.

Det er klart, at det var digtekunsten, der havde hele hans hjerte. Han skrev salmer, digte og lejlighedsdigte til enhver lejlighed! Han var ingen stor digter, men en dygtig sanger.

Han udgav en samling digte i 1811, som blev dårligt anmeldt, bl.a. med digt til hans ungdomselskede Sara Boysen. I 1835 udgav han så på eget forlag en ny samling digte på over 200 sider, heraf næsten halvdelen dog oversættelser fra latin (Ovid) og italiensk (bl.a. Dante, Tasso) med dedikationsdigt til B. S. Ingemann: "Min tro Ledsager fra Danmarks Strand". Heri var også digte fra Eidsvollsdagene og fra Italien.

Fra 1822 til 1832 virkede han som stiftsbibliotekar ved det nye stiftsbibliotek i Roskilde – et meget passende sidejob, som han også kunne udnytte til sine oversættelser.

Sjællands biskop Frederik Münter fik lejlighed til foretage visitats hos ham en gang i 1827. Han var ikke helt tilfreds med den ellers lærde og litterære præsts prædiken – og slet ikke med menigheden, som glimrede ved sit fravær, især de ældre, hvorimod han var tilfreds med ungdommens tilstedeværelse og besvarelse af bispens spørgsmål.

I 1830'erne indhentede den politiske liberalisme ham igen, idet De rådgivende Stænderforsamlinger – starten på Danmarks parlamentariske og demokratiske udvikling – fik sæde i Roskilde i Det kongelige Palæ. Til åbningsgudstjenesten i Domkirken 1. oktober 1835 skrev han salmen "Kongerens konge og Herrernes Herre" – som er gledet ud af den danske salmebog ved den seneste revision.

Han besøgte Norge 2 gange, i 1827 og 1832, og efter sigende græd han ved sidste afsked med Norge.

Hans hustru Elise måtte leve med tiltagende sindssygdom, hvilket tog hårdt på Frederik Schmidt. Der er bevaret et brev til vennen B. S. Ingemann fra 1836:

”Hvor gerne havde jeg fulgt Deres kjerlige indbydelse til Sorø. Men så længe min kone var på Bidstrup – og det var ½ år fra sidst i april til sidst i oktober f.aa. – havde jeg ingen lyst til at forlade hjemmet, og siden blev det for silde. Det tungeste øjeblik i mit liv var, da jeg måtte føre hende til det sørgelige opholdssted, som dog kun er lidet skikket til at helbrede dem, som lide af en stille sindssvagthed, der ved støjen af de vanvittige kun forværres. Jeg tog hende altså tilbage, og håber nu at sommeren og en blanding af alvorlig og venlig behandling vil virke gavnligt til hendes bedring”.

I 1868 blev det fortalt: Endnu lever mindet om en djærv og vindende personlighed med rigt åndsliv og glæde. God prædikant. Lidt foroverbøjet, sværtbygget, høj, log, venlig og munter.

Han døde i en alder af 68 år 16. februar 1840 af apopleksi og blev begravet i Himmelev. Efter hustruens død året efter kom deres formue tilbage til Norge.

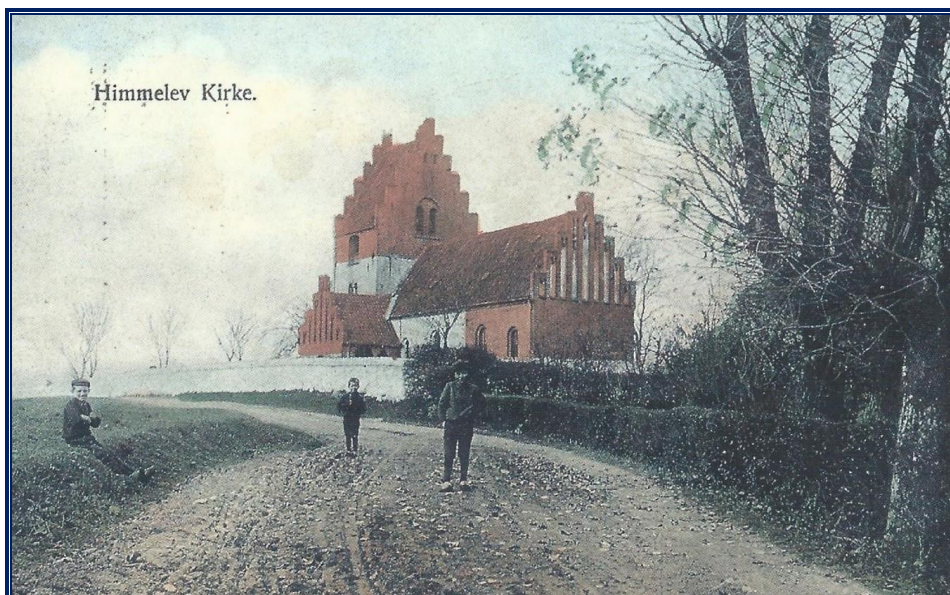
Han omfangsrige dagbøger fra hans rejser, bla. med Ingemann, og hans tid på Eidsvoll er udgivet.

Gorm Bruun Hansen

Andre billeder med relation til Gorm Bruun Hansens artikel:

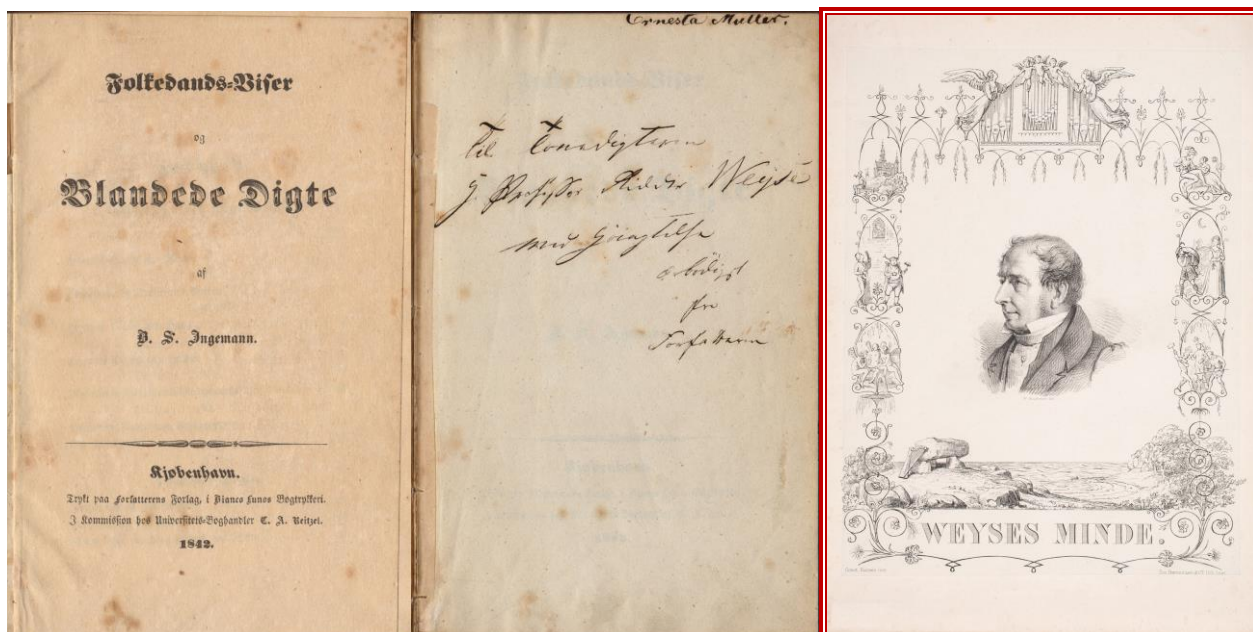
Frederik Schmidts gravsten på Himmelev Kirkegård lige nord for koret.

Himmelev Kirke, hvor Frederik Schmidt var præst 1820-40
- samt fire portrætter af Ingemann fra tiden omkring Italiens-rejsen.

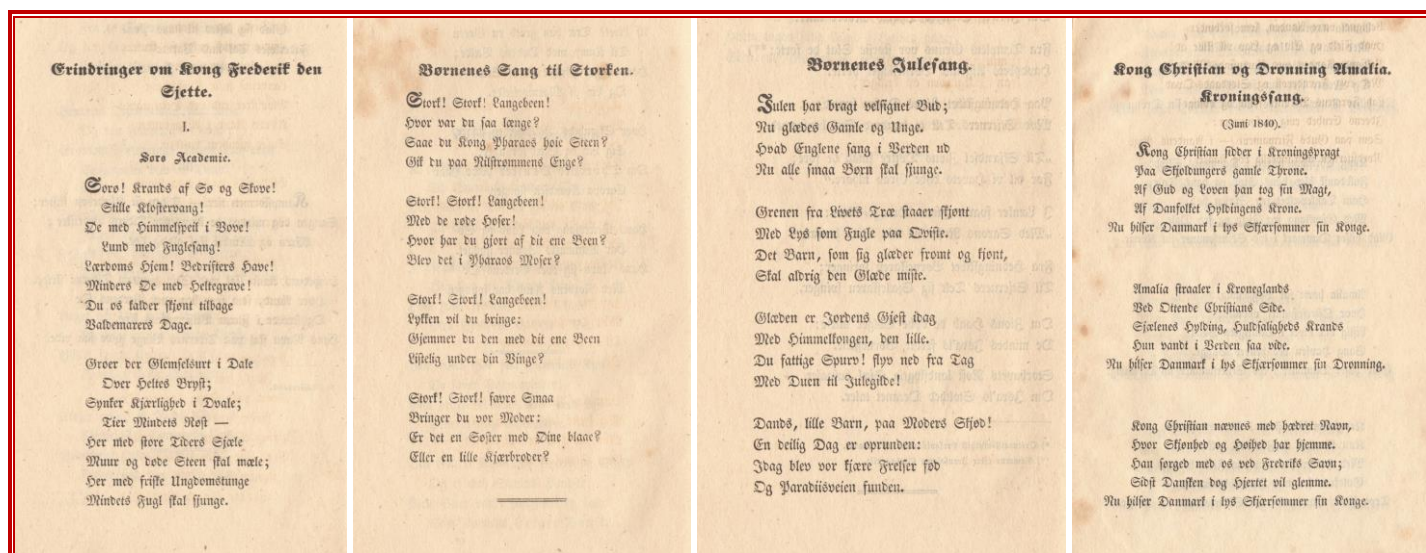
Tonedigteren ~ Hr. Professor Ridder Weyse

Det er endnu Weyse-år, hvilket vi markerede med artiklen i sidste nummer af Tankebreve (september 2024): "Weyse 250 år i år", og nu er der dukket et dedikationseksemlar op, som det vil være passende at gengive her i slutningen af Weyse-året.

Folkedands=Viser og Blandede Digte af B. S. Ingemann. Kbh. 1842.

Dedikation: "Til Tonedigteren Hr. Professor Ridder Weyse med Höiagtelse. Ærbødigt fra Forfatteren". Var det mon tanken fra Ingemanns side at få Weyse til at skrive melodier til nogle af teksterne? Flere af dem er utvivlsomt sat i musik af andre komponister. C. E. F. Weyse (1774-1842) døde det år, han modtog eksemplaret. Over dedikationen står ejernavnet "Ernesta Müller" (☪: Ernesta Petrea Jensine M.) På bagpermen følgende: "Bogen har tilhørt Weyse's plejesøn: Ernesta Müller". Underskrevet "PA Sandberg". Ernesta Müller viser sig dog at være en datter af Weyses plejesøn Ferdinand Schaumburg-Müller (1810-1851) og hustru Actonia Caroline, f. Hass (1813-1891). - Værket fremstår originalt. Det er indbundet i et pænt, samtidigt halvshirtingsbind med stregforgyltning og forgyldt rygtitel. Ryg en smule falmet. En smule ubetydeligt slid ved kapitæler og kanter. Spredte brunpletter.

Disse fire sange er alle fra **Folkedands=Viser og Blandede Digte** (1842), og de to sidste ved vi, af Weyse har komponeret melodier til.

Kr. Nielsen

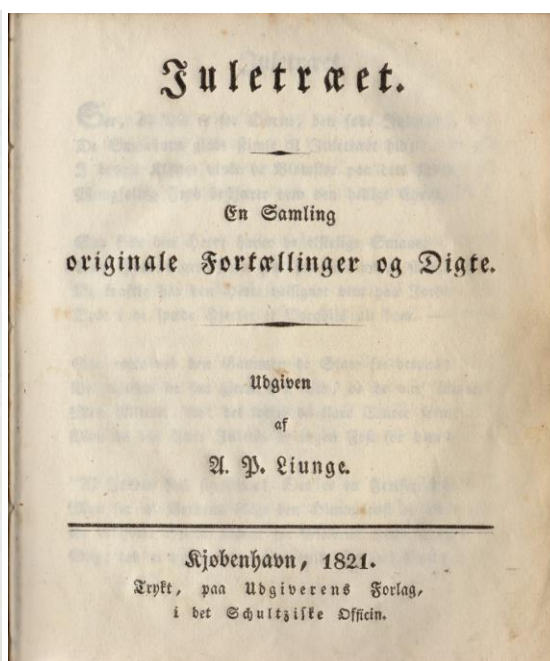
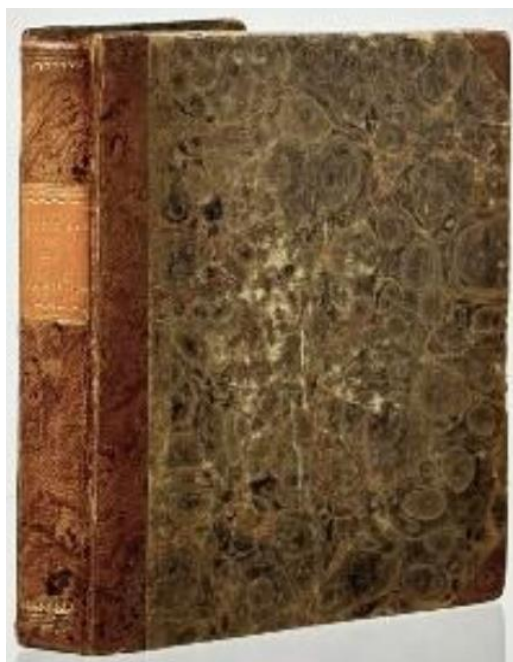
Hvor heldig kan man være ?

I alle de år, jeg har samlet på førsteudgaver af Ingemann, og det er i mindst 50, har også periodica og særtryk interesseret mig. Heri finder man ofte Ingemanns digte m.v., som først langt senere er trykt i hans egne skrifter. Et godt eksempel, som tidligere er omtalt her i bladet, er "Fred hviler over Land og By", som blev trykt første gang i "Nyt Aftenblad" (1823), men i Ingemanns egne skrifter ("Samlede Skrifter") først i 1845. Og her gælder det så "Juletræet" fra 1821:

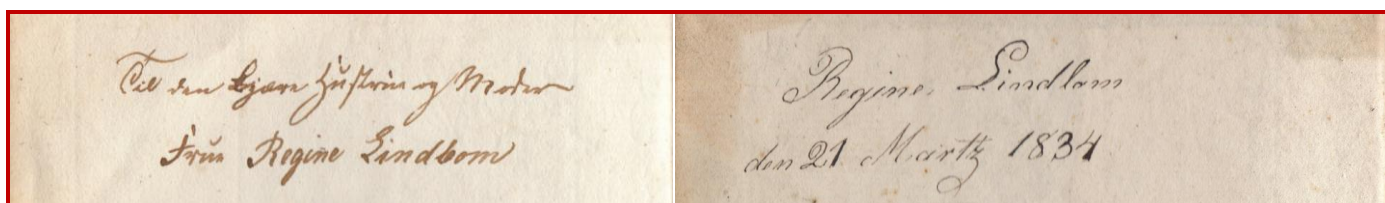
Årsagen til at jeg har jagtet disse er bl.a., at det er interessant at se at sproget ændrer sig over årene, og her har Ingemann fulgt gældende normer. Også såkaldte "Småtryk" og "Særtryk", som har haft min interesse gennem de mange år, rummer mange af Ingemanns digte i førstetryk. Ja, det er mest digte; historierne findes også i særskilte tryk før de optræder i Ingemanns egne skrifter, men er åbenbart ikke så interessante som digtene.

Noget er sværere at skaffe end andet - det siger sig selv - og når vi taler værker, som er omkring 200 år gamle, kan de være ekstremt sjældne. Således det lille værk, som jeg her vil præsentere for Tankebreves læsere,

nemlig "Juletræet. En Samling originale Fortællinger og Digte. Udgiven af A. P. Liunge." Kbh. 1821. Jeg har kendt det fra Det kgl. Bibliotek i de 25 år, jeg studerede dér, men jeg har aldrig set det til salg før nu, og selvfølgelig måtte jeg købe det. Ingemanns tre digte: "Den barnlige Kunstner", "Til Billedhugger Freund" og "Vuggesang" heri har jeg registreret i min "Bibliografi over B. S. Ingemanns Forfatter-skab". Kbh. 2006, s. 59 (nr. 134, 135 og 136). I Ingemanns egne skrifter blev de først trykt i "Smaadigte og Reiseminder" (1832), s. 17-18, 38 og 84.

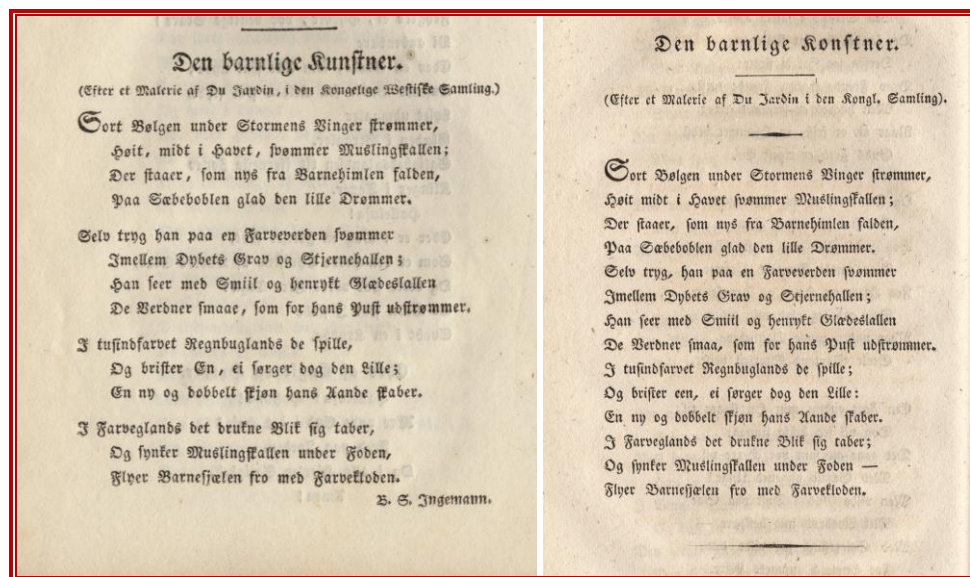

"Juletræet" fra 1821, en meget sjælden antologi fra guldalderens første generation, fremstår meget velbevaret, i et smukt, samtidigt halvbind af brunt kalveskind med indsat titelfelt og rygforgyldning.

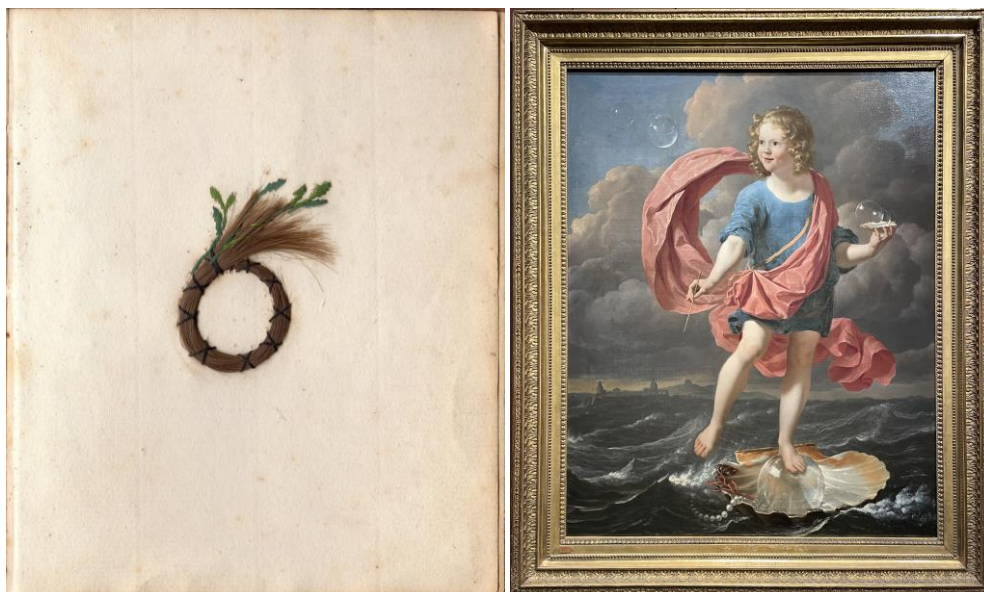

Andreas Peter Liunge (1798-1879) optog som nævnt tre af Ingemanns digte i "Juletræet", og interessant er det at se, at et af digtenes form er ændret fra "Juletræet" til udgaven i "Smaadigte og Rejeminder", nemlig "Den barnlige Kunstner. (Efter et Maleri af Du Jardin, i den Kongelige Westiske Samling.)",

som er blevet til "Den barnlige Konstner. (Efter et Maleri af Du Jardin i den Kongl. Samling)." Men ikke nok med det, fra at være en sonet i "Juletræet", er det blevet til et digt på 14 sammenhængende linier. Hvad forklaringen herpå er, ved jeg ikke, og jeg mener ikke, at Ingemann har udtalt sig herom.

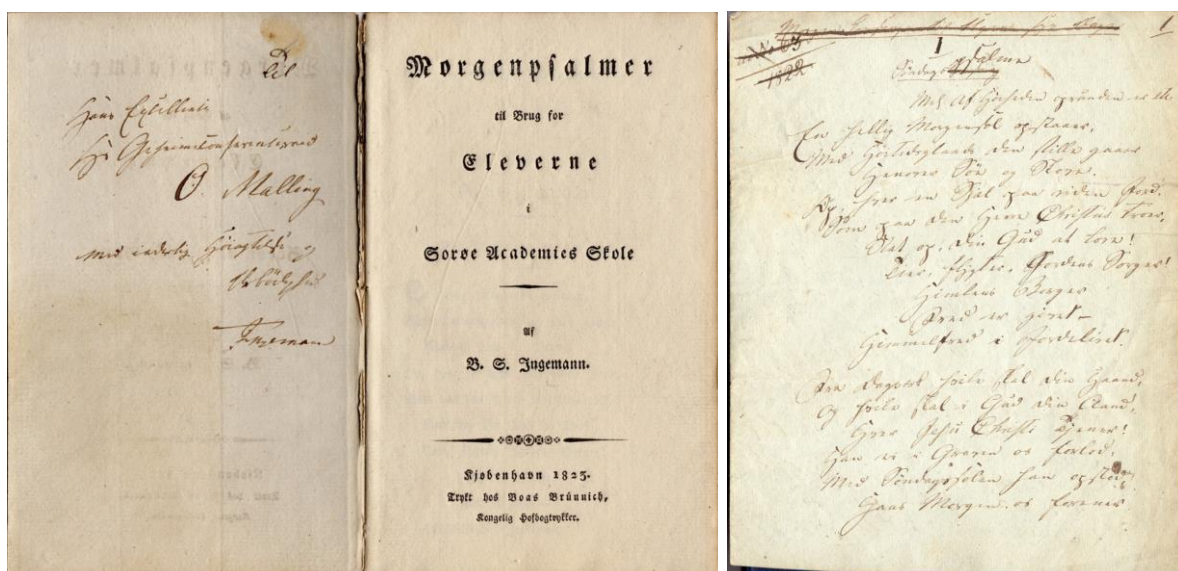

Ingemanns digt "Den barnlige Kunstner" og "Den barnlige Konstner", trykt i hhv. "Juletræet" (1821) og "Smaadigte og Rejeminder" (1832). Man ser tydeligt forskellen på de to gengivelser af digtet; tv. er det bygget op som en sonet, th. 14 linier uden ophold. Hvorfor denne forskel? Ingemann har skrevet flere sonetter; den mest kendte er nok den samling, som er udgivet under titlen: "Bernhard Severin Ingemanns Svanesang. En Kjærlighedshymne til hans Hustru Lucie Mandix. Udgiven af Pastor Victor Heise" (1889), som består af 19 sonetter.

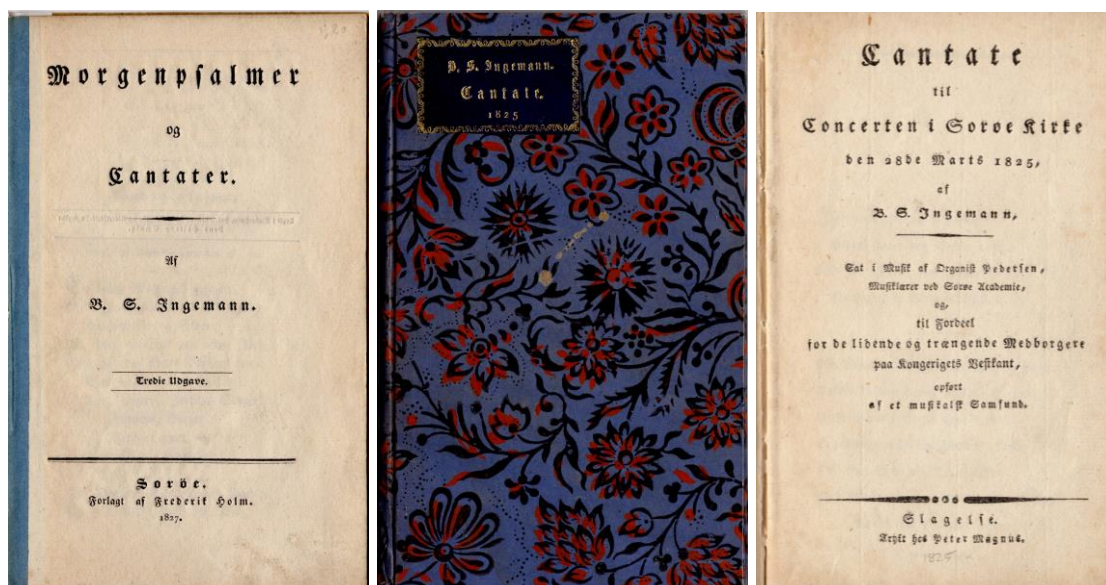

Bagest i "Juletræet" er en ægte hårlok syet fast på indersiden af bagsatsbladet; denne tilhører måske modtageren af bogen: *Til den kjære Hustru og Moder Fru Regine Lindbom*, som måske også er hende, der har skrevet sit navn på indersiden af forpermen således: *Regine Lindbom den 21. Marts 1834*, se foregående side. Det minder meget om et indlæg i en såkaldt *Stambog*. Maleriet th. har været gengivet i "Tankebreve" september 2023, men skal igen have plads sammen med Ingemanns digt, som omhandler maleriet, som er malet af Karel Dujardin (1622-1678) og har titlen: *Dreng, der blæser sæbebobler. Allegori på forgængeligheden* (1663). Olie på lærred, 116×96,5 cm. Ingemann så det i sin tid på Kunstmuseet, i dag Statens Museum for Kunst.

~ og her er noget ud over det sædvanlige

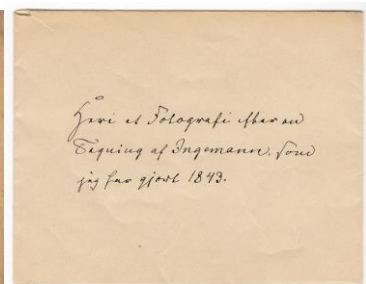
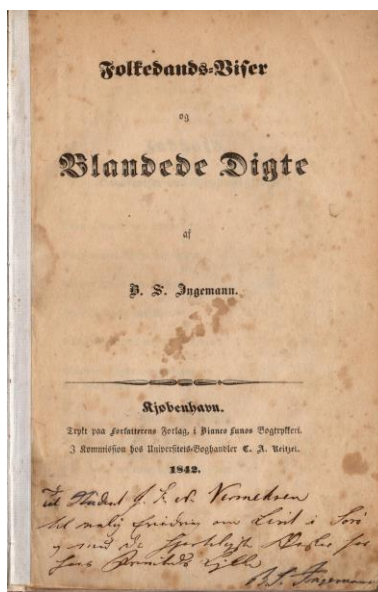
Ingemanns *Morgenpsalmer til Brug for Eleverne i Sorøe Academies Skole* (1823) med dedikation "Til Hans Excellence/Hr Geheimeconferensraad O. Mallings /med inderlig Höiagtelse og Ærbødighed/ Ingemann". Meget sjælden, kun trykt i 200 eks. Indeholder bl.a. førstetrykket af "Lover Herren! Han er nær", som er den eneste fra samlingen, der stadig står i salmebogen (2002). Ingemann fik i forbindelse med sin tiltrædelse som *Lektor i dansk Sprog og Litteratur ved Sorø Akademi* (september 1822), til opgave at skrive salmerne. Ove Malling (1748-1829) var dansk historiker, gehejmestatsminister, medlem af Direktionen for de lærde Skoler og Universitetet, medlem af Videnskabernes Selskab, og var fra slutningen af 1700-tallet og til sin død en indflydelsesrig og visionær statsmand. Se også næste side! Desuden er her afbildet første side af fire af salmerne i manuskript til *Morgenpsalmer til Brug for Eleverne i Sorøe Academies Skole Af B. S. Ingemann*. Øverst i manuskriptet er følgende overstreget af Ingemann: "Morgen=Lovsange til Ugens syv Dage ad No 63 1822". Det er overstreget, da det er tænkt som manuskript.

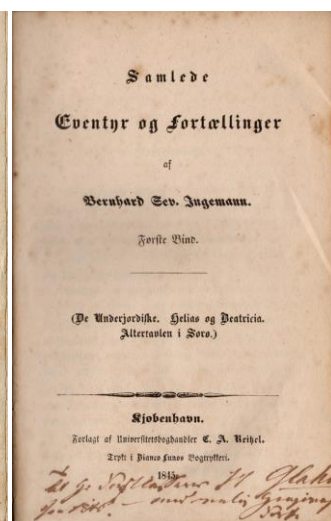
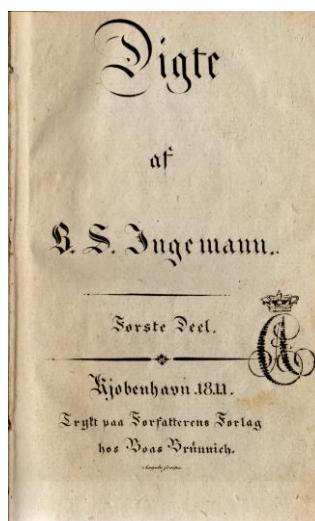
Og her er nogle andre sjældenheder: *Morgenpsalmer og Cantater af B. S. Ingemann* (1827), som er næsten ligeså sjælden som førsteudgaven fra 1823. De to udgaver er identiske bortset fra, at der i udgaverne fra 1824, 1827, 1832 & 1844 tillige er to kantater:

- 1) Cantate paa Hans Majestæt Kongens Fødselsdag i Sorøe Academies Skole.
- 2) Cantate ved den offentlige Examens Slutning i Sorøe Academies Skole.

I midten og th.: *Cantate til Concerten i Sorøe Kirke den 28de Marts 1825, af B. S. Ingemann, sat i Musik af Organist Pedersen, Musiklærer ved Sorøe Academie, og til Fordeel for de lidende og trængende Medborgere paa Kongerigets Vestkant, opført af et musikalsk Samfund. Slagelse [1825].*

Sidste år var Johan Frederik (Frits) Nikolai (1823-1910) berømte tegning af Ingemann fra 1841 til salg, og i år var så Ingemanns *Folkedands-Viser og Blandede Digte* af B. S. Ingemann fra 1842 til salg. Heri var en dedikation til "Til Student J. F. N. Vermehren til venlig Erindring om Livet i Sorø og med de hjerteligste Ønsker for hans Fremtids Lykke. B. S. Ingemann". Denne var vedlagt en samtidig kuvert med følgende håndskrevne note af Vermehren på forsiden: "Heri et Fotografi efter en Tegning af Ingemann, som jeg har gjort 1843." Årstallet 1843 er ikke korrekt, idet Vermehren ifølge alle optegnelser gjorde tegningen i 1841. Det har været udstillet på Sorø Museum i 1989, gengivet i Per Sallings *Fra Tugtens Tid. Erindringer fra Sorø Akademis Skole 1822-1962* (1990), s. 51, og gengivet i *Registrant over B. S. Ingemann og Lucie Ingemann, f. Mandix papirer og bøger i offentlige samlinger ...* (1992), s. 45.

Billedet af Ove Mallings hører til på forrige side under Ingemanns *Morgenpsalmer til Brug for Eleverne i Sorøe Academies Skole* (1823), men af pladshensyn er det rykket en side frem. I et brev til Ingemann dat. 23.11.1822 skriver Mallings bl.a.: *Jeg har med megen Fornøjelse læst de syv Morgensange, som De, høitærede Hr. Lector har villet forfatte til Brug for Eleverne i Sorøe. Den hjertelige religiøse Tone, som udmærker dem alle finder jeg saa aldeles opbyggelig og dertil Bestemmelsen Hensigtsvarende, og den forøger min Høiagtelse og mit Venskab for Forfatteren.* Og i et Ps. skriver Mallings: *Naar Sangene ere trykte vil et Exemplar deraf være mig dobbelt kiert naar jeg maa modtage det af Deres Egen Haand, jfr. Breve til og fra Bernh. Sev. Ingemann, udgivne af V. Heise. Kbh. 1879, s. 155-156.* ~ I midten Caroline Amalies (1796-1881) eksemplar af Ingemanns første digtsamling (1811), og th. et eksemplar af Ingemanns *Samlede Skrifter* (1845), med dedikation: "Til Hr. Forstkasserer H. Glahn med venlig Hengivenhed. Jan. 1846. Forf.", alias Hans Egede Glahn (1783-1874), som var forstkasserer ved Sorø Akademi fra 1.1.1826 at regne.

Kr. Nielsen

Lucie Ingemann-Falsummer

Mange af de af Lucie Ingemanns malerier, der har været afbildede eller sat til salg gennem årene, er ikke af hende selvom det påstås, f.eks. en del blomstermalerier, som er signeret "L.I.". Men hvordan opstår disse "misforståelser"?

LUCIE INGEMANN (1792-1868)

Thorvaldsens apoteose, 1844-1868
The Apotheosis of Thorvaldsen

Olie på lærred
Thorvaldsens Museum

Det første eksempel er dette maleri, som befinder sig på Thorvaldsens Museum. Her påstår man, at det er malet af Lucie Ingemann. Man har dateret det 1844-1868. Det er ikke signeret. Fotoet er taget fra en udstilling på *Fuglsang Kunstmuseum* i særudstillingen "Som brødre. Venskaber og konflikter i guldalderen", februar til maj 2024. ~ Man må her sige, at den gode Lucie Ingemann ikke evnede at male sådan, at hendes engle på *alle* hendes altertavler ser helt anderledes ud, og sidst, men ikke mindst, så findes der ikke en skitse, der bare strejfer dette motiv i Lucie Ingemanns skitsebog. Hvem der så har malet det, har undertegnede ikke et bud på. I sin tid, måske for 35 år siden, talte jeg med Bjarne Jørnø, der da var museumsleder på Thorvaldsens Museum, og da han vendte tilbage efter at have set på sagen, gav han mig ret. Desværre har det ikke rykket ved museets opfattelse, for fejlen er ikke blevet rettet. Hvad der har gjort, at det i sin tid (vides ikke hvornår) blev tilskrevet Lucie Ingemann, er fortsat uvist.

Fotos: Kr. Nielsen

Lucie Ingemann: Roser og Forglemmigey. Olie, 16 1/2 cm x 24 cm. Sign. L. M. 1841. Tilhører fru Birthe Hansen, Strandvejen 695, Taarbæk.

Lucie Ingemann (1792 - 1868)

Maler

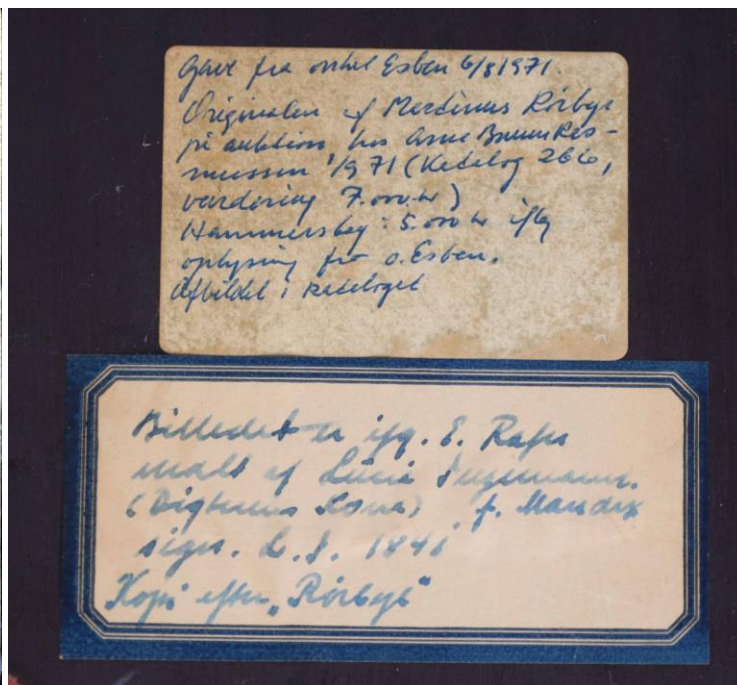
Fulde navn: Lucie Marie Ingemann, f. Mandix

Henvisninger

Weilbach (<https://www.kulturarv.dk/kid/visWeilbach.do?kunstnerId=2558&sektion=alle>)

Kunstindeks Danmark (<https://www.kulturarv.dk/kid/soegKunstnerVærker.do?kunstnerId=2558>)

Det næste eksempel er dette blomsterbillede, der har været trykt i *Soranerbladet*, september 1958, nr. 9, i artikel af Eyvind Rafn: "Hvor er fru Lucie Ingemanns akvareller?". Man ser af det dårlige foto (beklager), at det er malet af Lucie Ingemann og er betitlet *Roser og Forglemmigey*. Og det er signeret "L.M. 1841" (der skal nok stå "L.I.") At det tilhører fru Birthe Hansen i Taarbæk er nok mindre interessant i denne sammenhæng. Når man så ser på billedet til højre, så forstår man måske hvorfor alle disse "L.I."er er tilskrevet Lucie Ingemann. Billedet stammer fra *Signaturbogen*, som er tilgængelig på nettet: <http://signaturbogen.wikidot.com/lucie-ingemann>. Billedet af *Roser og Forglemmigey* forekommer ikke i Lucie Ingemanns skitsebog, og alle de billeder med signaturen "L.I.", der ses nu og da i litteraturen eller til salg, ej heller. Auktionsfirmaet Bruun Rasmussen har solgt flere blomstermalerier med signaturen "L.I." som værende af Lucie Ingemann, men man har været i god tro, jfr. *Signaturbogen*. Havde det været et enkelt billede, der var signeret "L.I.", så kunne man måske mene, at Lucie Ingemann også benyttede denne signatur, men der er ingen af dem i skitsebogen, hvorfor jeg i allerhøjeste grad må betvivle, at Lucie Ingemann har malet dem.

Et andet grelt eksempel er denne *Matros paa en Kanon*, som iflg. to etiketter på bagsiden er malet af Lucie Ingemann i 1841. Det er signeret "L.I. 1841", og her er det mere end tydeligt, at det ikke er fru Ingemann, der er maleren, for dels er det alt for godt rent teknisk til at være hendes, dels er signaturen slet ikke hendes skrift/streg, dels ville det ligne hende dårligt at vælge et sådant motiv, og dels er det ikke afbildet i hendes skitsebog. ~ De to etiketter er senere påsat og fortæller blot en i denne sammenhæng ligegyldig proveniens, at det er et efter Martinus Rørbye lignende billede (hvilket er korrekt), hvad det har kostet, og så at en E. Rafn mener, at det er malet af Lucie Ingemann. Det er ligeledes afbildet i *Soranerbladet* 1958, nr. 9.

Her er signaturen på matros-billedet: "L.I. 1841"
~ og kendere vil vide, at det ikke er Lucie Ingemanns håndskrift.

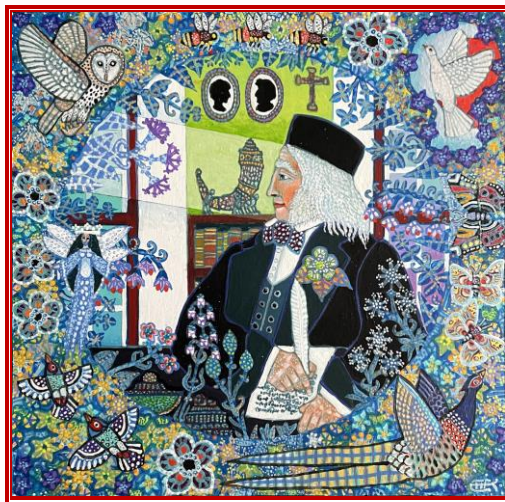
"Matros på en kanon" er den uofficielle titel på dette oliemaleri udført på mahogni. Sign. "L.I. 1841". Kopi efter maleri af Martinus Rørbye (1803-1848). Kilder: dels to etiketter på billedets bagbeklædning, dels *Soranerbladet* sept. 1958, s. 79 f., 82. 23,4 x 18,5. (Privat-eje).

Og her er det et udsnit af den folder, der blev lavet i 1992 i forbindelse med den store Lucie Ingemann-udstilling på det daværende *Sorø Amts Museum*. Man har taget etiketternes ordlyd for pålydende, også ejerens forklaring, der ikke har tvivlet på, at hans maleri var et ægte Lucie Ingemann-billede, men her er endnu et tydeligt eksempel på, at de urigtige oplysninger med "L.I."erne således har forplantet sig ~ og vel stadig lever i bedste velgående. Man kan jo tage fejl, men når fejlene er så indlysende, bør de manes i jorden, hvilket er forsøgt her. Desværre vil der efter al sandsynlighed være flere "L.I."er som tilskrives Lucie Ingemann fremover, og *Thorvaldsens Apotheose* vil formentlig stadig være malet af Lucie Ingemann.

Kr. Nielsen

Esben Hanefelt Kristensen & Ingemann

"Mine malerier er eventyr, der vil ud i lyset", skriver Esben Hanefelt Kristensen (f. 1952). "De begynder der, hvor ordene giver slip og er en hyldest til det store skaberværk, vi kalder evigheden". Han har udstillet i adskillige museer, gallerier, parlamenter og nationalbiblioteker i Europa og i USA. Han har illustreret flere bøger, blandt andet Saxos "Danmarkskrønike", Selma Lagerlöfs "Kristus-legender", "Bibelen" og H. C. Andersens "Nattergalen", og så er han forfatter til bogen "Da jorden fik feber" (2019). Han er oprindelig uddannet lærer, og så har han malet flere portrætter af Ingemann.

Der er et eget trylleri over Esben Hanefelt Kristensens billeder.
Han hylder skønheden, lyset og skaberværket.

Da Ingemanns guldhorn, skænket digteren på 70-årsdagen den 28. maj 1859, kom til Danmark i 2010 efter i 40 år at have været væk på grund af tyveri, var vi nogle stykker fra Ingemann-Selskabet, der straks måtte til Frederiksborgmuseet for at bese dette pragtstykke. Daværende formand Niels Kofoed, Steffen Lauge Pedersen og undertegnede drøftede ved denne lejlighed mulighe-

den af at udgive Ingemanns "Eventyr og Fortællinger" i sin helhed. De var sidst udgivet i 1913, så nu skulle det være. Det var startskuddet til et samarbejde med kunstneren Esben Hanefelt Kristensen, som desværre kuldsejlede, men forbindelsen til kunstneren holdt, om end der gik nogle år. Esben malede Ingemann med sin karakteristiske streg allerede i 2010 med sol, fugle og blom-

ster i rigt mål, og han kaldte billedet ”Lysets Digter”. Desværre solgte han det før jeg nåede at byde på det, men jeg kunne jo bare bestille et tilsvarende, sagde Esben. Det gjorde jeg så, og det blev til ”En digters gyldne morgen” eller ”Lysets Engel” (2022). Jeg blev så begejstret at jeg måtte bestille et mere, men denne gang også med Ingemanns hustru Lucie i billedet sammen med sin mand. Jeg ønskede også Thorvaldsens berømte Kristusfigur med i billedet,

som det samlende punkt i Ingemanns liv, og dette malede Esben så i 2023. Det fik titlen ”En my fra Sorø by/gik de i det spæde gry/I Ingemanns land/for at møde mysteriet”. Nu har Esben så begået endnu et billede til samlingen, som hænger forunderligt sammen med de øvrige, ja, som en slags treenighed. Det har fået en titel eller et vers, som kan læses under billedet på næste side. ~ Tak Esben! Det er skønt at skue ~ og mindes!

Tv.: Kunstneren Esben Hanefelt Kristensen med billedet, som har fået titlen: ”En digters gyldne morgen” (2022)”. Lysmål ca. 30x30. Det andet billede har fået et helt vers som tekst: ”Ingen mand kunne som Ingemann/med følte og fyldte ord/smelte bundfrosne hjerter./Salmerne blev af folket annammet./Gud give at vi altid vil synge dem.” Det er malet oktober 2024.

Kr. Nielsen

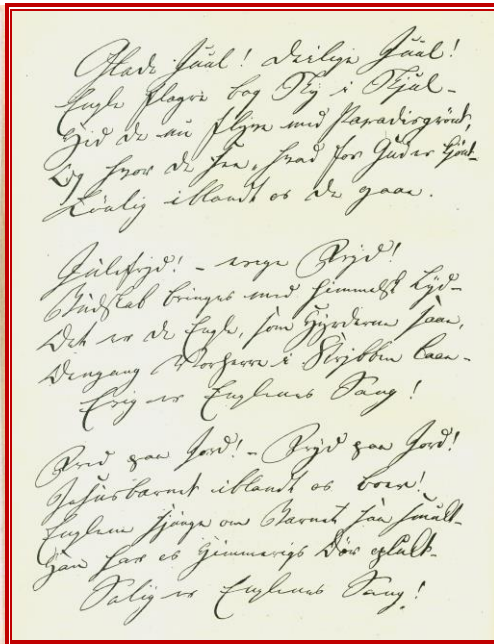
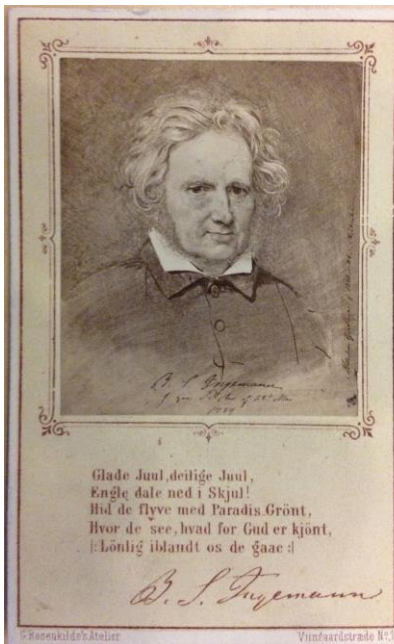
Selskabets Skriftserie

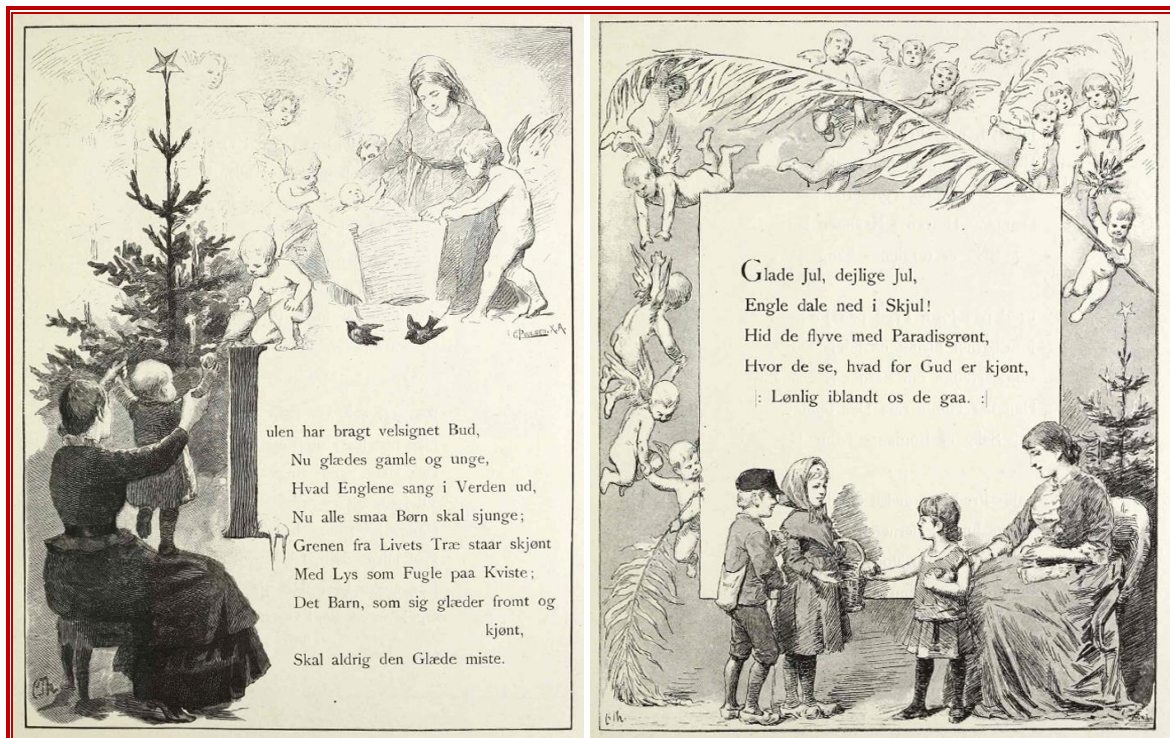
Ingemann-Selskabets Skriftserie tæller 16 bind. De er udgivet i perioden 1995-2023. Flere er udsolgt, men de resterende sælges billigt eller gives væk ved nogle af selskabets arrangementer. Er man interesseret i at købe, kan man henvende sig til Kr. Nielsen under møderne. ~ Det er fortsat muligt at bestille bøger via hjemmesiden: ingemann-selskabet.dk. Selskabets nyeste bog i skriftserien, Kirsten J. Holms *Den fremmede Blomst. B. S. Ingemanns dannelsesrejse 1818-19* (2023), koster kr. 150,-

Ingemann og Julen

Ingemann forstår at bringe sindene i julestemning med sine tre julesalmer, "Glade Jul, dejlige Jul", "Julen har bragt velsignet Bud" og "Dejlig er Jorden", og her er nogle billeder, som dels er hentet fra litteraturen og dels er i handlen.

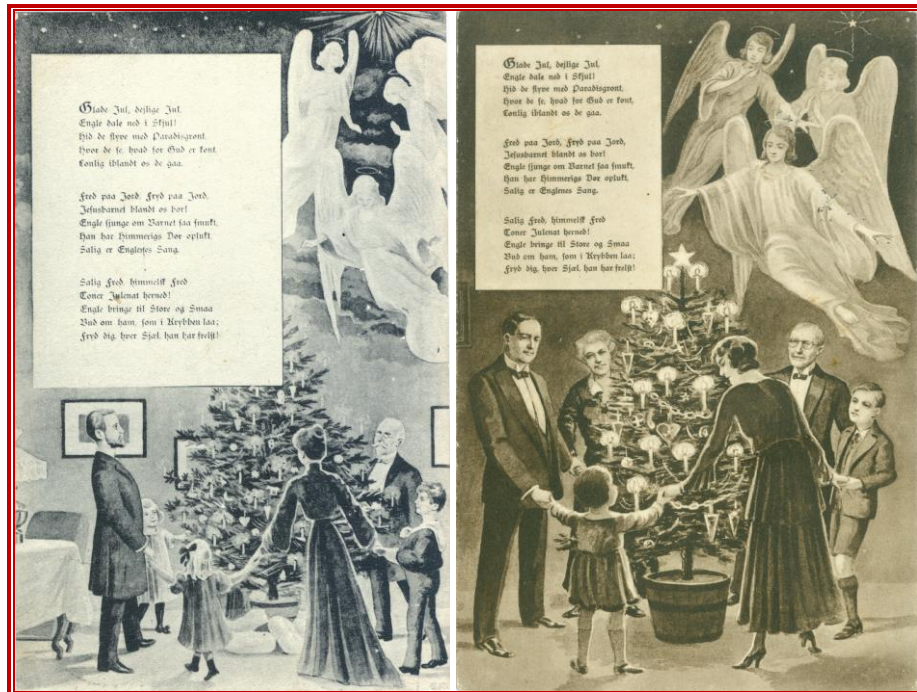
Ingemann på visitkort efter J. V. Gertner (1818-1871) - med vers efter *Glade Juul, deilige Juul*, de tre første strofer af originalmanuskriptet til *Glade Juul! dejlige Juul!* og Christus i al sin enkelhed sådan som Lucie Ingemann så ham. Billedet er malet til Hammerlev Kirke ved Grenå i 1860. Ifølge kunstnerindens skitsebog er maleriet baseret på *St. Lucæ Ev 17 Cp 20 til 21 V.*, som lyder: *Jesus siger: Guds Rige er indeni Eder.* Maleriet er en af hendes seneste altertavler, og man fornemmer tydeligt, at hun har fået styr på udtryk, komposition og farvevalg.

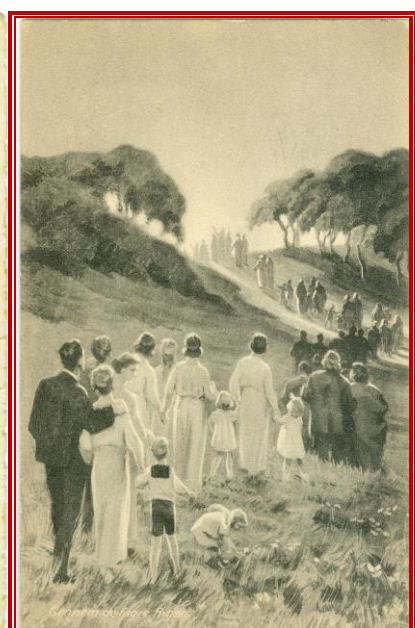
Julen har bragt velsignet Bud, illustreret af Carl Thomsen, og *Glade Jul, dejlige Jul*, af samme. Tegningerne er trykt i *Salmer og Sange for Børn, med Tegninger af Carl Thomsen, 1888.* I værket er mange andre illustrationer til Ingemanns tekster, bl.a. *Nu titte til hinanden de favre Blomster smaa, Nu vaagne alle Guds Fugle smaa* og *I fjærne Kirketaarne hist.*

Tv.: Kartonkort med engle og Ingemanns tekst *Glade Jul, dejlige Jul, Engle dale ned i Skjul, u.å.* I midten: Engle spiller *Glade Jul, Dejlige Jul* ~ Julekort, sendt 1958, samt th.: Julekort, sendt 1948 - og vimpel med teksten *Glade Jul, ~ dejlige Jul...*

To gange *Glade Jul*. Julekort, sendt 4.12.1908, tegnet af Carl Røgind, og 1931 muligvis af samme.

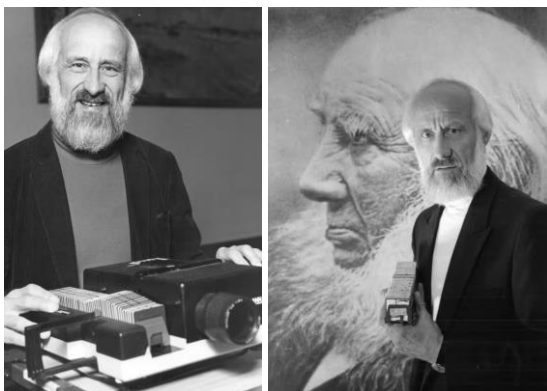
Ingemanns *Glade Jul* og *Julen har bragt velsignet Bud* ~ begge julekort af Kirsten Wiwel fra 1940. Th. et postkort, som nederst bærer titlen *Gennem de fagre Riger...*, som er et citat fra Ingemanns *Dejlige er Jorden*. Det illustrerer, hvad Ingemann tydeligvis mener om Guds hensigt med *ALLE SJÆLE*.

Stort set alle de effekter, der er afbildet på siderne 3+11~15+17~21+23, er i privateje

Lars Thorkild Bjørn in Memoriam

Den 9. oktober sagde en fyldt Hellebæk Kirke tak, farvel og på gensyn til Lars Thorkild Bjørn, 89 år gammel. Det blev en bevægende og mindeværdig dag.

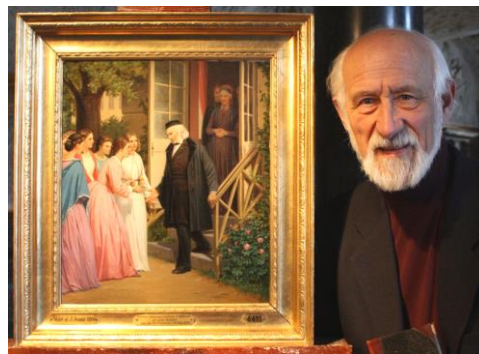
Lars Thorkild Bjørn var en foredragsholder af en helt særlig støbning. Hans Lys-Billed-Tale-foredrag og hans måde at formidle på, var ganske enestående. Han rejste rundt i hele Danmark samt Norden med både B. S. Ingemann, Christen Kold og N. F. S. Grundtvig, sidstnævnte efter sigende med over tusind foredrag. Og han gjorde det i over 40 år. Hans idé med at kombinere to store lysbilledlærreder med musik og tale var genial. Så fik han alle med. Han havde et manuskript, som han støttede sig til, men han kunne det efterhånden udenad, og så talte han for det meste bare over billederne. Der var nogle smuttere ind imellem, men det betød ikke det store, for det vigtigste var hans levende måde at formidle på, og det kunne den trænede højskolemand til fingerspidserne.

Lars Thorkild Bjørn med sin billedfortælling om N. F. S. Grundtvig (1783-1872).

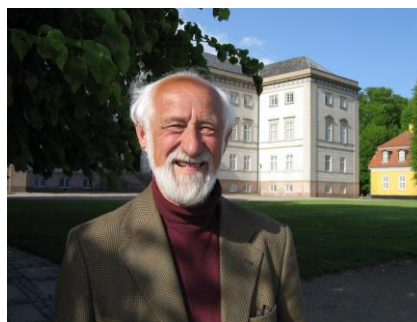

Og her er det Ingemann, der fortælles om.

Lars Thorkild Bjørn ved Jørgen Sonnes billede (1860) af Ingemann, der får overrakt guldhornet. Frederiksborgmuseet 2010.

Som ung var Lars Thorkild Bjørn én af de første rejseledere hos Tjæreborg Rejser. Han var siden højskolelærer, bl.a. på Grundtvigs Højskole i Hillerød, hvor han virkede i mere end 30 år.

Lars Thorkild Bjørn foran Sorø Akademi, th. Ingemanns Hus, medio 1990'erne?

Lars Thorkild Bjørns tre billedforedrag er blevet digitaliseret og ligger tilgængelig på *Youtube*, og hans foredrag om Ingemann har vi linket på vores hjemmeside. Her kan man høre hans blide stemme fortælle om Ingemanns liv, fra barndommen i Torkilstrup, rejsen til Italien i 1818-19, livet i Sorø og om Ingemanns bortgang i 1862.

I Ingemann-Selskabet har vi haft glæde af Lars Thorkilds billedfortælling (det må have været midt i 1990'erne), og han har også gæstet Broby Gl. Skole (s.f. Sorø) nogle år senere.

LARS THORKILD BJØRN
3/4 49

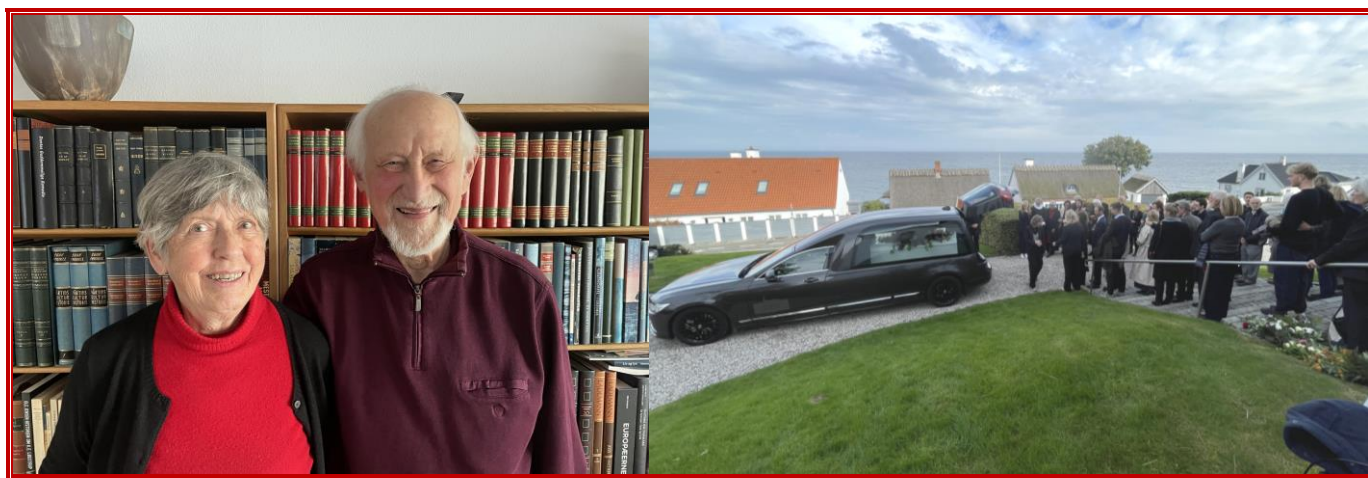
28. maj 1989
Tak for Sangen!
Til Lars Thorkild Bjørn
fra
Dan Turèll
- på dagen! -

Lars Thorkilds Bjørn egenhændige signatur og datoen "3/4 49" i hans eksemplar af Ingemanns *Valdemar Sejr, forkortet og tilrettelagt for Ungdommen ved Rektor Henrik Madsen* (1946). - Nederst Dan Turèlls *B. S. Ingemann. Lysets Engel* (1989) med dedikation til Lars Thorkild Bjørn.

Personligt kom Lars Thorkild Bjørn til at betyde meget for mig, selvfølgelig på baggrund af vores fælles

Der er her grund til at sige Lars Thorkild Bjørn hjertelig tak for alt hvad han har bidraget med i sit lange liv, sine fortællinger og for sit hele, dejlige væsen.

Ære være hans minde

Det glade ægtepar Lis Kofoed og Lars Thorkild Bjørn i deres skønne hjem i Aalsgaarde december 2022. Th. billede fra Lars Thorkild Bjørns bisættelse i Hellebæk Kirke den 9. oktober 2024. Kirken, som ligger smukt med udsigt over Øresund, var fyldt til bristepunktet, og på billedet ses rustvognen og en lille del af de mange fremmødte. Præsten Katrine Bjørn Andersen, Lars Thorkild Bjørns datter, der forrettede bisættelsen, kaldte sin far for et udpræget "Ja-menneske", og det havde hun så ganske ret i.

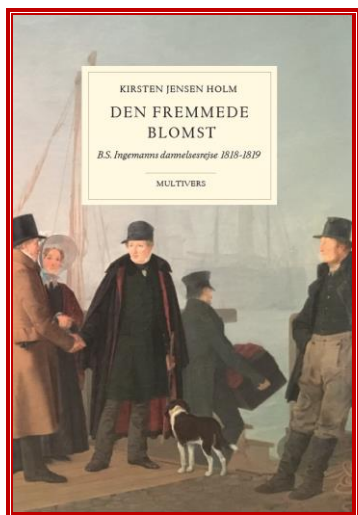
Kr. Nielsen

B. S. Ingemann-Selskabets Årsberetning 2023-2024

B. S. Ingemann-Selskabets årsmøde med generalforsamling 2023 blev afholdt søndag den 17. september 2023 i Sorø Akademis Bibliotek.

Årsmødet blev indledt med formandens velkomst efterfulgt af fællessang, Ingemanns og Weyses "Nu titte til hinanden de favre blomster små". Derefter talte professor Erik A. Nielsen om "Slottet i Vesterled. Romantik og kristentro i Ingemanns forfatterskab".

Efter en pause med kaffe, the og kage, og efter afsyngningen af Ingemanns "Sorø! Krands af Sø og Skove!" fortsatte mødet med B. S. Ingemann-Selskabets Generalforsamling 2023.

Selskabets seneste bog, Kirsten Jensen Holms *Den fremmede Blomst...* (2023), blev præsenteret på selskabets adventsmøde i Bakkehuset den 10. december 2023.

Generalforsamlingen blev afholdt efter selskabets love. Helge Torm blev valgt til dirigent. Efter godkendelse af dagsordenen aflagde formanden beretning for selskabets virksomhed i det forløbne år. Denne beretning er efterfølgende offentliggjort i selskabets medlemsorgan *Tankebreve*. Efter at årsberetningen var blevet godkendt, blev selskabets regnskab for regnskabsåret 2022-2023 fremlagt. Efter godkendelse af regnskabet blev budgettet

for året 2023 - 2024 fremlagt. Budgettet blev derefter sammen med fastsættelsen af medlemsbidraget for året 2023-2024, 150 kr., vedtaget af forsamlingen. Ved valg til bestyrelsen blev Peter Balslev-Clausen, Johan de Mylius og Flemming Bruun genvalgt. Som suppleanter blev Jette Coste og Mette Skjoldan valgt. Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig med Peter Balslev-Clausen som formand, Johan de Mylius som næstformand, Flemming Bruun som kasserer, Helge Torm som sekretær, Kristian Nielsen som redaktør af medlemsorganet *Tankebreve* og selskabets internet-hjemmeside og med Ann Furholt Pedersen og Kirsten Jensen Holm som menige medlemmer.

Selskabets adventsmøde 2023 blev afholdt søndag 10. december i Bakkehuset på Frederiksberg. Mødet blev indledt med medlem af B. S. Ingemann-Selskabets bestyrelse Kirsten Jensen Holms causeri "Breve til 'Den Bedste' om B. S. Ingemann og Kamma Rahbek". Anden halvdel af mødet formede sig som en præsentation af Kirsten Jensen Holms netop udgivne bog, *Den fremmede Blomst - B. S. Ingemanns dannelsesrejse 1818 - 19*.

Ingemann-Selskabet forårsmøde blev afholdt søndag den 26. maj på Sorø Akademi. Mødets tema var Ingemanns digt fra 1843, "De glemte Ord". Helge Torm redegjorde for digtets historik og hvordan han havde draget det ud af glemslen, og Johan de Mylius gjorde rede for digtets litterære sammenhæng.

Siden sidste årsmøde har selskabets bestyrelse holdt møder 18. januar og 15. august, begge gange i Sorø Akademis Bibliotek.

Sidste efterår deltog Kirsten Jensen Holm på B. S. Ingemann-Selskabets vegne i Det litterære Folkemøde i Skørping.

Arbejdet med at redigere og udgive en antologi af B. S. Ingemann-Selskabets tidligere formand Niels Kofoeds efterladte trykte og utrykte artikler om Ingemanns liv og forfatterskab nærmer sig nu sin afslutning. Udgivelsen, der har fået titlen *B. S. Ingemanns Liv og Tanker - en artikelrække af Niels V. Kofoed* er redigeret af Kristian Nielsen, Kirsten Jensen Holm og Peter Balslev-Clausen og vil blive udgivet af ABC-Publishing.

Også i det forløbne år er kommunikationen med selskabets medlemmer varetaget gennem selskabets velredigerede tidsskrift *Tankebreve*. Tidsskriftet, der redigeres af Kristian Nielsen, omfatter op til 32 rigt illustrerede sider og bringer vægtige artikler relateret til Ingemanns liv

og forfatterskab.

Tankebreve suppleres som kommunikation til medlemmerne af selskabets hjemmeside, *ingemann-selskabet.dk*, som flittigt benyttes af interesserede også langt uden for selskabets medlemskreds.

Også i år skal der her på B. S. Ingemann-Selskabets årsmøde lyde en tak til alle, der på den ene eller anden måde har medvirket og medvirker til selskabets virksomhed, herunder ikke mindst Stiftelsen Sorø Akademi og Sorø Kunstmuseum for husly og samarbejde, men også de mange, der i og udenfor bestyrelsen bogstaveligt og i overført betydning har givet en hånd med.

Peter Balslev-Clausen

Siden sidst

Gorm Bruun Hansen holdt et glimrende foredrag om Ingemanns rejsefælle Frederik Schmidt - før rejsen 1818-19, jfr. Gorm Bruun Hansens artikel s. 6-10 her i bladet.

Gorm Bruun Hansen holdt sit foredrag for lukkede skodder på Sorø Akademis Bibliotek.

Apropos Thorvaldsen

Kærlighedens Aldre, tidligst 1824. Se også side 2 & 4-5.

Redaktøren har ordet

I de 17 år, jeg har været redaktør på Tankebreve, har jeg udgivet ikke mindre end 49 numre (inklusive nærværende nummer). Et enkelt særnummer er det også blevet til. Desuden har jeg lavet en del programmer forud for møderne, plakater og løbesedler.

De første numre af "Tankebreve" var noget *ufærdige* i deres udtryk, men det ændrede sig hurtigt. Sideantallet ændrede sig også over årene. De første numre var vist på 8, 12 eller 16 sider, og det, som blev udgivet sidst (september 2024), var på hele 32 sider, det mest omfattende af dem alle. I september 2010 fik "Tankebreve" nyt udseende. En grafiker fik til opgave at skabe et mere nutidigt design, et forsidebillede, som var mere synligt. Dette har holdt sig siden.

Tankebreve maj 2011

En af de forsider, jeg har været rigtig glad for. Det viser et billede af Ingemanns guld-horn, som netop var vendt hjem til Danmark (Frederiksborgmuseet) efter 40 år i uvished. På billedet ses bl.a. tidligere for-mand Niels Kofoed (th.)

"Tankebreve" var nærmest kun en mø-deindkaldelse i begyndelsen, en folder med en programoversigt på forsiden (som det stadig er) samt nogle få aktuelle oplysninger.

I 2007 blev jeg redaktør af "Tankebreve", men først i 2013 trådte jeg ind i bestyrelsen. Det var temmelig frustrerende at forfatte et

tidsskift, når man ikke sad med ved bordet, og når jeg endelig ønskede foretræde for bestyrelsen, fik jeg lige akkurat lov til at fremlægge mine idéer til det næste "Tankebreve" ~ og så var det ellers bare farvel. Flere ønskede mig ind i bestyrelsen, men der gik alligevel ca. seks år før det lykkedes. Her har jeg så stort set deltaget i alt vedrørende bestyrelsesarbejdet. Det har været tidskrævende og interessant på samme tid.

Min tid i B. S. Ingemann-Selskabet går tilbage til stiftelsesdagen den 19. september 1992. Jeg fik snart kontakt med en del af inderkredsen, og især skal nævnes Niels Kofoed, Jørgen From Andersen og Helge Torm fra den tid. Formand Niels Kofoed kom til at betyde noget helt særligt, bl.a. fordi han var tilsynsførende på mine tre store håndbøger. Han var også den, der bidrog mest til "Tankebreve" i de første mange år, og den, der holdt flest foredrag, hvorfor vi samarbejdede en del om, hvad der skulle skrives i "Tankebreve".

Min tid i Ingemann-Selskabets bestyrelse har ikke altid været bekvem. Vi har ikke altid været enige, hvilket i sig selv kan være befordrende nok, men forskellen på, hvor vi har villet hen, har undertiden været stor og mit grundlæggende syn på Ingemann divergerende. Derfor leder jeg efter en, der kan overtage mine tillidsposter i bestyrelsen, hvilket også betyder, at jeg heller ikke ønsker at lave "Tankebreve" fremover. Interesserede er velkomne til at melde sig, enten til mig pr. mail eller til en anden fra bestyrelsen.

Tak til de mange Ingemann-interesse-rede, bidragydere og samarbejdspartnere gennem årene.

På de efterfølgende sider vil man kunne se de 48 udgaver af "Tankebreve", jeg som redaktør har stået bag.

Kr. Nielsen

[illegible][illegible][illegible]

August 2007 ~ November 2007 ~ April 2008 ~ September 2008

Tankebreve

fra B.S. Ingemann-Selskabet

November 2006 9. Årgang nr. 1

Program for Adventstiden 2006

Torsdag d. 2. december 2006 kl. 18.00 på Folkets Hus, Sønderborg

Kl. 18.00: Velkommen og bøn

Kl. 18.15: Bønning, Sange og Lektør

Kl. 19.00: Fælles sang og bøn, Hellig, Treenighed

Kommentar af Sørensen, Et indledende ord om Jule (Anders Andersen)

Kl. 19.15: Psalm og et kort adventstykke

Kl. 19.30: Bøn og et kort adventstykke (Lektør: Julehistorien)

Kl. 19.45: Sange

Kl. 20.00: Evangelium: Lektør: Julehistorien

Kl. 20.15: Skænk: Et adventstykke af Sørensen og Sørensen

Bøn og et kort adventstykke

Tankebreve
fra R. S. Ingeniørnær Selskabet

April 2009 2. Årgang side 1

Program for Sommermødet 2009

Lørdag d. 23. maj 2009, kl. 14
[Festspisning på Sora Akademi]

Pr. 14.00: Næstformand og formand
Pr. 14.00: Fællesmiddag (kl. 14.00 - 15.00)
kl. 15.00: Fællesmiddag med indlæg og oplæsning af den økonomiske beretning
kl. 15.00: Kaffepause
kl. 15.00: Generalforsamling (indlæg og oplæsning af den økonomiske beretning)

November 2008 - April 2009 - September 2009 - November 2009

Tankebreve
fra R. S. Ingemann-Selskabet
April 2011 40. Årgang 60.1

Sommerekskursion til Fyn

Indholdsfortegnelse af Sommer-Årgang 60.1 af R. S. Ingemann-Selskabet

Søndag d. 3. maj 2010
kl. 10.00: Eksp. Læsting, Glensbo
kl. 10.30: Skov Tur
Forsamlingsbygningen kl. 17.00 d. 3. maj
Eftermiddagsprogram med musik i Glensbo
Besøg ved Glensbo, Glensbo og Glensbo

Tankebreve

En dansk filosofisk og politisk debat

Søndag den 26. september 2010
9. årgang
1

Efterårsmede på Sorø Akademi

Søren Kierkegaard

Ethvert af de to bud fra 1855: Den hvide hest kommer nu rigtig, derheller, med alle
 Kierkegaardens og Jørgensen's hest er ved at optræde endnu på det store

Søndag d. 26. september 2010, kl. 14.00

kl. 13.00 Velkomst med Sørensen
 kl. 14.00 Foredrag: J. K. & B. Ruge og Kierke
 kl. 14.30 Kædet med Sørensen: J. Kierkegaard og J. Jørgensen - en anden side
 kl. 15.00 Kædet med Sørensen: J. Kierkegaard og J. Jørgensen - en anden side
 kl. 15.30 Kædet med Sørensen: J. Kierkegaard og J. Jørgensen - en anden side

kl. 15.30 Kædet med Sørensen: J. Kierkegaard og J. Jørgensen - en anden side
 kl. 15.30 Kædet med Sørensen: J. Kierkegaard og J. Jørgensen - en anden side

Tankebreve

Tidsskrift for kristen og politisk debat

November 2010
9. årgang

Adventsmøde i Bakkehuset

To forskellige skikkelser, men en fælleshed i det kristne Guds Rige. Invitation

Søndag d. 28. november 2010, kl. 16.00

Et 10-årigt velkomment Guds Rige i et stort og fint hus

Et 16-årigt imponerende Christningsselskab i et stort og fint hus

Et 10-årigt imponerende Christningsselskab i et stort og fint hus

Et 10-årigt imponerende Christningsselskab i et stort og fint hus

Et 10-årigt imponerende Christningsselskab i et stort og fint hus

[illegible]

April 2010 ~ September 2010 ~ November 2010 ~ Maj 2011

[illegible][illegible][illegible]

September 2011 - November 2011 - Maj 2012 - September 2012

[illegible]

Tankebreve

12. August

Sommermode i Lyngse Fræstegård

Priser: Dames' 127,- Herres' gennemsnit 140,- ved total gennemsnit 133,- pr. person.
 Ved køb af 10 eller flere indkøbte varer gives der rabat på 10% af den samlede faktura.
 Ved køb af 20 eller flere indkøbte varer gives der rabat på 15% af den samlede faktura.
 Ved køb af 30 eller flere indkøbte varer gives der rabat på 20% af den samlede faktura.

Sommerfester i Lyngse, Lyngsevej 6, 4180 Sønderbo
 Søndag den 28. august 2012, kl. 14.00

BB 1.1.10: Velkommen og foranstaltning

BB 1.1.10: Fællesmiddag i Lyngsevej 6

BB 1.1.10: Musik og Selskab - Højsangerforening, Lyngsevej 6, 4180 Sønderbo

BB 1.1.10: Kaffepause - eftermiddag

BB 1.1.10: Kaffepause og kaffeselskab - Indtil indkøbte varer er betalt

BB 1.1.10: Indkøbte varer - indkøbte varer

BB 1.1.10: Indkøbte varer

Priser: 127,- (inkl. skat)

Tankebreve

Dr. Stig Engeström, Södertälje

Tisdagen 20. 11. August

Efterårsnöde på Sora Akademi

Caroli videri infanti Laskenbrödet 1871
 Caroli videri alle Sora bröder!
 Sora bröder i Laskenbröd tog till
 Måll och mål i Laskenbröd
 Caroli videri infanti alle Sora bröder!
 Caroli videri infanti alle Sora bröder!
 Caroli videri infanti alle Sora bröder!

Sora bröder i Laskenbröd tog till
 Måll och mål i Laskenbröd
 Caroli videri infanti alle Sora bröder!
 Caroli videri infanti alle Sora bröder!

— Josef Gustavsson
 Föreläsning, onsdag den 13. september, kl. 18.00

91.38.80. Villkoren för medlemmar

91.38.81. Föreläsning. Föreläsare: dr Stig Engeström

91.38.82. Föreläsning om den Dödsdömdes rättigheter i Sverige

91.38.83. Föreläsning om Sörmlands historia

91.38.84. Föreläsning om Sörmlands historia

91.38.85. Föreläsning om Sörmlands historia

91.38.86. Föreläsning om Sörmlands historia

Exemplar 100. 50. 25. 10. 5. 2. 1.

[illegible]

November 2012 - Maj 2013 - September 2013 - November 2013

[illegible]

Tankebreve

B. S. Sørensen, Sektionsleder

November 2014 11. Årgang Nr. 11

Adventsmøde i Bakkehuset

Tankebreve har efter et års afbud et Adventsmøde i 11 ugeperioder efter Bakkehuset og Bakkehuset har igen været beredt til at modtage.

Rådhus 410-23, 1907 (Hofte) 11. uge

L. søndag i advent, 30. november 2014, kl. 16.00

42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 80

[illegible]

Maj 2014 ~ September 2014 ~ November 2014 ~ Maj 2015

Tankebreve

til interesserede sogndansker

November 2015
12. august
36

Adventsmøde i Bakkehuset

Bakkehuset, Ålbø 26, 1905, Evensbo, Sønderborg C.

Fælles indlæg, fælles prædiken, bønner og sang i den -
afsluttende evensbo-trangsmesse "Vilke vil søge Gud"

I. søndag i Advent, 28. november 2015, kl. 16.00

kl. 15.45: Velkomst og forberedelse

kl. 16.00: Indledning - Glædelig Advent Glad Gud, Jesus!

kl. 16.10: Prædiken og den første Læsning - Læsningen om Herrens indtagelse i verden

kl. 16.20: Fælles- og bønner og sangsmesse

kl. 17.05: Prædiken og anden Læsning - Læsningen om Herrens indtagelse i verden

kl. 17.40: Afslutning - Bønner, Dybdag og bøn

Pris: 50,- kr. (inkl. bønner)

[illegible][illegible]

September 2015 - November 2015 - Maj 2016 - Oktober 2016

[illegible]

Tankebreve

Enkle og letlærte tanker, skrivelser og tegninger

Maj 2011

af: **Agnete**

Sommemøde i Søro

– på Ingemanns Jernbetonvej

Kommunen indbyder Lise Clausen og hendes kollega Lone To.

Søndag den 28. maj, kl. 15.00 - ca. 17.45

Undervisning: Ingemann, Mai og den Frie Mulighed Forskningsvej

K2 000: Vindstærkt velkommen!

K1 01-6: Hvilke Tænder kommer på og alle Indbyggere, Ingemanns Indbydelse

priser: 0,-!

K3 00-05: Tænder på Søro den næste uge! Lise Clausen og hendes kollega Lone To.

K3 06-10: Indbydelse

[illegible]

Tankebreve

Tænkebreve til Sælskabet

December 2017
14. søndag
Side 3

Aðventsmøde i Bakkehuset

Rådhuset Allé 2, 2000 Frederiksberg

Der er mange gode grunde til at møde op til et adventsmøde. Det er en god mulighed for at møde andre mennesker, der er interesserede i at høre om kristendommen. Det er også en god mulighed for at høre om de forskellige trosretninger i den kristne kirke. Det er en god mulighed for at høre om de forskellige trosretninger i den kristne kirke.

Søndag den 3. december 2017, kl. 18.00

- kl. 18.00 Velkomst ved Børneshjælper
- kl. 18.05 Prædiken, Adventstiden, Børneshjælper til eftermiddag
- kl. 18.20 Læsning/Lektur 1. og 2. Lektur (Lektur 1. og 2. Lektur)
- kl. 18.30 Fælles bøn og bønning op til jul
- kl. 17.45 Markering af julen (Julen er en tid, hvor vi alle sammen kan glæde os til julen)
- kl. 18.00 Afslutning på adventsmødet (Hjertelig velkommen til alle)

November 2016 ~ Maj 2017 ~ September 2017 ~ December 2017

Tankebreve

Dr. Bjarne Grønbjerg - Sæbøe

Maj 2018
17. August
3

Sommerdøet i København

Et af de mange gamle billeder af Christiania's store smykke- og juvelererbureau (1780-1840) i Christianiahus 100.

1. Byvandring hos Nørreport / Fiolstræde
 2. Besøg på Thorvaldsens Museum

Søndag den 27. maj 2018, kl. 14.00

kl. 12.00: "Gæstfrihed" ved Bjarne Grønbjerg

kl. 12.15: Byvandring "København" v/ Hålog Tønne, 1. Repræsentant tidligere dansk-amerikansk "Bureau" i København i 1840'erne (kl. 12.30)

kl. 13.00: "The making of Kunstnerstatuen i Rom" v/ Bjarne Grønbjerg, tidligere dansk-amerikansk "Bureau" og "Kunstner"

kl. 14.00: ÅRSBERETNING over det seneste års foredrag og foretagender i alle de Regioner i Danmark

Bjarne Gr. 75. år, kl. 14.00

Tankebreve

Din viktigste leser er du!

September 2018
I. Årgang

Efterårsmøte i Sora

Høstskoleen er på ferien, så i slutten av september vil vi ha et møte med alle medlemmer i Tankebreve. Møtet vil være et viktig forum for å diskutere saker som er aktuelle for medlemmene. Møtet vil også være et godt anledningspunkt for å møte og snakke med andre medlemmer.

Søndag den 29. september 2018, kl. 11.30

- Kl. 11.30 Registrering, kaffe og informasjon
- Kl. 11.45 Forelesning: «Hva skal jeg gjøre?»
- Kl. 12.00 Lunsj – 12.45 Oppfølgingsforelesning
- Kl. 12.50 Forelesning: «Hva skal jeg gjøre?» med fokus på å finne ut hva som er viktig for deg. Dette er et viktig forum for å diskutere saker som er aktuelle for medlemmene. Møtet vil også være et godt anledningspunkt for å møte og snakke med andre medlemmer.
- Kl. 13.00 Forelesning: «Hva skal jeg gjøre?» med fokus på å finne ut hva som er viktig for deg. Dette er et viktig forum for å diskutere saker som er aktuelle for medlemmene. Møtet vil også være et godt anledningspunkt for å møte og snakke med andre medlemmer.
- Kl. 13.15 Forelesning: «Hva skal jeg gjøre?» med fokus på å finne ut hva som er viktig for deg. Dette er et viktig forum for å diskutere saker som er aktuelle for medlemmene. Møtet vil også være et godt anledningspunkt for å møte og snakke med andre medlemmer.
- Kl. 13.30 Kaffepause og «Hva skal jeg gjøre?» med fokus på å finne ut hva som er viktig for deg. Dette er et viktig forum for å diskutere saker som er aktuelle for medlemmene. Møtet vil også være et godt anledningspunkt for å møte og snakke med andre medlemmer.
- Kl. 13.45 Slutttale.

Påmeldingsfrist: 25. september 2018, kl. 18.00

[illegible]

Tankebreve

B. St. Frøgaardsmønstret

April 2019 19. Sæson Nr. 3

Førarmøde i Torkilstrup

Torkilstrup: 12A-17, Torkilstrup, 4885 Bøtting

Førarmødet foregår kl. 19.00 på tirsdag. Der er adgang til alle, der er medlem af Tankebreve. Der er en lille omkostning for at deltage. Der er en lille omkostning for at deltage. Der er en lille omkostning for at deltage.

Søndag den 28. april 2019, kl. 11.00-7

Søndagssamling i Torkilstrup

Se de næste sider

Gratis indlæg

Maj 2018 - September 2018 - December 2018 - April 2019

[illegible][illegible]

Tankebreve

B. S. Ingemanns - Tidsskrift

september 2020 8. Årgang

Efterårsstudie på Sore Akademi med Generalisatsamling

Foto: Peter Ingemann af 1918 (aftryk, Samfundslitteratur)

Søndag den 20. september 2020, kl. 14.00

Kl. 14.00 Indledning og åbning af forløbet

Kl. 14.10 Den efterårsserie hos Ingemann og andre danskfaglærte og lærere

Kl. 14.20 Indledning. Den nye Dag-Angemønt

Kl. 14.40 Færd og helligs leg

Kl. 15.10 Den efterårsserie Den nye kirk-Phil og d

Kl. 15.20 Generalisatsamling

Kl. 15.30 Indledning. De nye lærere og lærere af efterår

Købt af KR 750,- inkl. moms

Tankebreve

B. S. Ingemanns Selskab

November 2020 88. Årgang

Adventsmøde aflyst

2020 – September: Børg Mogensen, Forfatter, Teologisk cand. i 1988, medlem af Det protestantiske Adventsselskab, som blev dannet af Per Høyer, Nilsen, Nilsen, og Nilsen.

De konsistentialrådene i Danmark er tilflygtet, har valgt at aflyse det planlagte, traditionelle adventsmøde, som skulle have fundet sted i

Som søndag den 6. december 2020.

Vi ønsker alle vores medlemmer Glædelig Jul

September 2019 - November 2019 - September 2020 - November 2020

Tankebreve
Dr. S. Ingebrigtsen: Sankta Kyrkan
Juni 1911. 111 Sidor.

Aböing af B. S. Ingebramt-Digterute
Sankta Kyrkansmusem, Storgata 9, 4150 Sankta
Fredag den 19. juni kl. 14.30

B. S. Ingebramt, B.S. Ingebramt, m.f.
Ejend. af Sankta Kyrkansmusem
Fotograf: Adolf Sankta Fredag

DRÖTT KIRKENS

[illegible]

Tankebreve

Dr. S. Jørgensen og Seid Schabert

12. August 2022

Årsmøde på Kunstmuseet i Oslo

Søndag den 28. september 2022 kl. 14.00

Indtaksbeholdning: 100,- NOK (inkl. mat og drikke)

Program

- 12.10.00 Velkommen til Tankebreve og Oslo Rådhus Gårds
- 12.10.05 Erklæring over Jørgensen og Schabert
- 12.10.10 Frie Rådhus Gårds Gårds (Gårdsgrupper) 10.00, 10.10, 10.20, 10.30, 10.40, 10.50, 11.00, 11.10, 11.20, 11.30, 11.40, 11.50, 12.00, 12.10, 12.20, 12.30, 12.40, 12.50, 13.00, 13.10, 13.20, 13.30, 13.40, 13.50, 14.00, 14.10, 14.20, 14.30, 14.40, 14.50, 15.00, 15.10, 15.20, 15.30, 15.40, 15.50, 16.00, 16.10, 16.20, 16.30, 16.40, 16.50, 17.00, 17.10, 17.20, 17.30, 17.40, 17.50, 18.00, 18.10, 18.20, 18.30, 18.40, 18.50, 19.00, 19.10, 19.20, 19.30, 19.40, 19.50, 20.00, 20.10, 20.20, 20.30, 20.40, 20.50, 21.00, 21.10, 21.20, 21.30, 21.40, 21.50, 22.00, 22.10, 22.20, 22.30, 22.40, 22.50, 23.00, 23.10, 23.20, 23.30, 23.40, 23.50, 24.00, 24.10, 24.20, 24.30, 24.40, 24.50, 25.00, 25.10, 25.20, 25.30, 25.40, 25.50, 26.00, 26.10, 26.20, 26.30, 26.40, 26.50, 27.00, 27.10, 27.20, 27.30, 27.40, 27.50, 28.00, 28.10, 28.20, 28.30, 28.40, 28.50, 29.00, 29.10, 29.20, 29.30, 29.40, 29.50, 30.00, 30.10, 30.20, 30.30, 30.40, 30.50, 31.00, 31.10, 31.20, 31.30, 31.40, 31.50, 32.00, 32.10, 32.20, 32.30, 32.40, 32.50, 33.00, 33.10, 33.20, 33.30, 33.40, 33.50, 34.00, 34.10, 34.20, 34.30, 34.40, 34.50, 35.00, 35.10, 35.20, 35.30, 35.40, 35.50, 36.00, 36.10, 36.20, 36.30, 36.40, 36.50, 37.00, 37.10, 37.20, 37.30, 37.40, 37.50, 38.00, 38.10, 38.20, 38.30, 38.40, 38.50, 39.00, 39.10, 39.20, 39.30, 39.40, 39.50, 40.00, 40.10, 40.20, 40.30, 40.40, 40.50, 41.00, 41.10, 41.20, 41.30, 41.40, 41.50, 42.00, 42.10, 42.20, 42.30, 42.40, 42.50, 43.00, 43.10, 43.20, 43.30, 43.40, 43.50, 44.00, 44.10, 44.20, 44.30, 44.40, 44.50, 45.00, 45.10, 45.20, 45.30, 45.40, 45.50, 46.00, 46.10, 46.20, 46.30, 46.40, 46.50, 47.00, 47.10, 47.20, 47.30, 47.40, 47.50, 48.00, 48.10, 48.20, 48.30, 48.40, 48.50, 49.00, 49.10, 49.20, 49.30, 49.40, 49.50, 50.00, 50.10, 50.20, 50.30, 50.40, 50.50, 51.00, 51.10, 51.20, 51.30, 51.40, 51.50, 52.00, 52.10, 52.20, 52.30, 52.40, 52.50, 53.00, 53.10, 53.20, 53.30, 53.40, 53.50, 54.00, 54.10, 54.20, 54.30, 54.40, 54.50, 55.00, 55.10, 55.20, 55.30, 55.40, 55.50, 56.00, 56.10, 56.20, 56.30, 56.40, 56.50, 57.00, 57.10, 57.20, 57.30, 57.40, 57.50, 58.00, 58.10, 58.20, 58.30, 58.40, 58.50, 59.00, 59.10, 59.20, 59.30, 59.40, 59.50, 60.00, 60.10, 60.20, 60.30, 60.40, 60.50, 61.00, 61.10, 61.20, 61.30, 61.40, 61.50, 62.00, 62.10, 62.20, 62.30, 62.40, 62.50, 63.00, 63.10, 63.20, 63.30, 63.40, 63.50, 64.00, 64.10, 64.20, 64.30, 64.40, 64.50, 65.00, 65.10, 65.20, 65.30, 65.40, 65.50, 66.00, 66.10, 66.20, 66.30, 66.40, 66.50, 67.00, 67.10, 67.20, 67.30, 67.40, 67.50, 68.00, 68.10, 68.20, 68.30, 68.40, 68.50, 69.00, 69.10, 69.20, 69.30, 69.40, 69.50, 70.00, 70.10, 70.20, 70.30, 70.40, 70.50, 71.00, 71.10, 71.20, 71.30, 71.40, 71.50, 72.00, 72.10, 72.20, 72.30, 72.40, 72.50, 73.00, 73.10, 73.20, 73.30, 73.40, 73.50, 74.00, 74.10, 74.20, 74.30, 74.40, 74.50, 75.00, 75.10, 75.20, 75.30, 75.40, 75.50, 76.00, 76.10, 76.20, 76.30, 76.40, 76.50, 77.00, 77.10, 77.20, 77.30, 77.40, 77.50, 78.00, 78.10, 78.20, 78.30, 78.40, 78.50, 79.00, 79.10, 79.20, 79.30, 79.40, 79.50, 80.00, 80.10, 80.20, 80.30, 80.40, 80.50, 81.00, 81.10, 81.20, 81.30, 81.40, 81.50, 82.00, 82.10, 82.20, 82.30, 82.40, 82.50, 83.00, 83.10, 83.20, 83.30, 83.40, 83.50, 84.00, 84.10, 84.20, 84.30, 84.40, 84.50, 85.00, 85.10, 85.20, 85.30, 85.40, 85.50, 86.00, 86.10, 86.20, 86.30, 86.40, 86.50, 87.00, 87.10, 87.20, 87.30, 87.40, 87.50, 88.00, 88.10, 88.20, 88.30, 88.40, 88.50, 89.00, 89.10, 89.20, 89.30, 89.40, 89.50, 90.00, 90.10, 90.20, 90.30, 90.40, 90.50, 91.00, 91.10, 91.20, 91.30, 91.40, 91.50, 92.00, 92.10, 92.20, 92.30, 92.40, 92.50, 93.00, 93.10, 93.20, 93.30, 93.40, 93.50, 94.00, 94.10, 94.20, 94.30, 94.40, 94.50, 95.00, 95.10, 95.20, 95.30, 95.40, 95.50, 96.00, 96.10, 96.20, 96.30,

[illegible]

Jun 2021 - May 2022 - September 2022 - November 2022

[illegible][illegible]

Tankebreve

D. S. Informations Sejlklub

12. Skovvej 10
4100 Slagelse
Tlf. 46 22 11 11

Sommermøde i Festsalen på Søren Akademiet
Søndag den 26. maj 2023 kl. 14.00

Indtakspris: 100,- kr. (inkl. 10,- kr. i forlydende) Billetprisen er 10,- kr.
 (Billetprisen er 10,- kr. i forlydende)

Program

12.15.00	Velkommen til sommermødet af Lone & Rasmus	
12.15.15	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.15.45	Indlæg af Lone og Rasmus: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.16.15	Indlæg af Lone og Rasmus: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	10.00
12.16.45	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.17.15	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.17.45	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	10.00
12.18.15	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.18.45	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.19.15	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	
12.19.45	Fællesning: Høsten i Tankebreve og Sommeren 2023	

Indtakspris: 100,- kr. (inkl. 10,- kr. i forlydende) Billetprisen er 10,- kr.
 (Billetprisen er 10,- kr. i forlydende)

[illegible]

September 2023 - November 2023 - Maj 2024 - September 2024

Torkilstrup Præstegård

Apropos Lars Thorkild Bjørn (se side 22-23): Her er hans flotte foto af Torkilstrup Præstegård og Kirke ("Lange Maren"). Hvilken stemning!? Den må siges at være ramt plet. Præstegården, Ingemanns fødehjem, opført 1763, står nærmest intakt ~ set udefra.

Ingemann-Kursus på Liselund Højskole 24.-30. november

Ingemann kursus. Liselund Højskole, november 2024

	Søndag 24.11	Mandag 25.11.	Tirsdag 26.11.	Onsdag 27.11	Torsdag 28.11.	Fredag 29.11.	Lørdag 30.11.
09.00		Morgensang	Morgensang	Morgensang	Morgensang	Morgensang	Hjemrejse
10.00		Ingemann – en guldalderdigter HN	Ingemann som salmedigter Peter Balslev-Clausen	Udflugt med besøg i Sct. Bendts kirke, Ringsted, Ingemann-samlingen i Sorø	Ingemann og Grundtvig Grundtvigs opgør med Ingemann HN	"Reiselyren". Ingemanns dannelsesrejse Kirsten Jensen Holm	
14,30		På opdagelse i Ingemanns land. Erik Lindse	Besøg på Antvorskov ruin og i den nye Antvorskov kirke	Akademiet m. Ingemanns hus	Saxo i Sorø. Ingemanns roman "Valdemar Seier" Lis Møller	Lucie og Bernhard Ingemann -et forunderligt ægtepar Marianne Hesselholdt	
19.30	Ankomst Introduktion til kursus		Forstanderforedrag: Om historiske romaner	Filmaften	Højskoleaften	Afslutningsfest	

Tilmelding til hele kurset: <https://www.liselund.dk/kurser-2/b.s.-ingemann>
Man kan også møde op til de enkelte foredrag, kontakt højskolen.

Kr. Nielsen

Notitser

Tankebreve har siden ca. 2007 fungeret som et tidsskrift. Før den tid var det nærmest en folder eller et brev, som blev rundsendt til medlemmerne som en mødeindkaldelse. På forsiden af brevet stod hvad der skulle foregå på mødet, og desuden var der en kortere beskrivelse af f.eks. en foredragsholder eller en sanger. I de seneste 17 år har det udviklet sig gevaldigt, både hvad indhold og omfang angår. Årsmødenummeret var på 36 sider, nærværende nummer ligeså. Det har været vigtigt at illustrere det for at give læserne et *førstehåndsindtryk*. ~ Hjemmesiden har ikke fungeret et stykke tid. Vi kan ikke få kontakt men vores webmaster, og vi ved ikke på nuværende tidspunkt, hvad vi skal stille op. Vi kommer nok til at lave en ny hjemmeside, måske en mere enkel og således mere håndterbar en for dem, der skal redigere den. Frivillige må gerne meddele sig til en i bestyrelsen, se bagsiden af Tankebreve. Da vi er en forening uden den store kapital, kan vi formentlig kun betale for de grundtydelser, en hjemmeside koster, webhotel osv. ~ Der er en del Ingemann-aktiviteter i denne tid, som også er annonceret i en nyhedsmail af 3.10., men det kan tilføjes, at selskabets næstformand, Johan de Mylius, taler i Stenløse Sognehus (Odense S) om Ingemann i en serie af såkaldte "Kirkevandringer". Serien begyndte sidste tirsdag i september og fortsætter tilsvarende i november og januar (med andre emner). Se også annoncering af Ingemann-foredrag på side 24 her.

Tankebreves redaktør gennem de seneste 17 år,
Kr. Nielsen, ved Ingemanns Guldhorn
på Frederiksborgmuseet juni 2024.

Modtag Nyhedsmail

Forud for alle møder sendes en Nyhedsmail ud til alle de medlemmer, som har tilmeldt sig denne ordning, og samtidig linkes det nye nummer af *Tankebreve*.

Der kan desuden være vigtige meddelelser, såsom ændringer i programmet, m.v. ~ Seneste nyt vedrørende *Kulturkalenderen* ~ og *Hjemmesiden* kan også læses i nyhedsmailen.

Send en mail til undertegnede på :
ingemann1859@gmail.com

Kr. Nielsen

Ingemann-Citater

Vi har ofte henvist til Ingemanns *Høimesse=Psalmes til Kirkeaaarets Helligdage* (1825) her i spalten, og denne gang ligeså, nemlig til den sidste af Ingemanns adventssalmer, som er trykt i samlingen på side 7 til 8.

Fjerde Søndag i Advent.

(Evang. Joh. 1 C. 19 V. Johannis Vidnesbyrd.)

1

*I Ørken raaber Røsten hist:
Bereder Herrens Vei!
Iblandt os staaer den Herre Christ;
Men vi ham kjende ei.
Ak, høre vi ei Ørkens Røst,
Os Herren gaaer forbi,
Bøi, Hovmod, dig! Smelt, haarde Bryst!
Bereder Herrens Sti!*

2

*Laa Jordens Konger for min Fod,
Laa Verden i min Haand;
Hvis Herre Christus mig forlod —
Jeg var en Træl i Baand.
Forstod jeg Engles Tunger grant
Og alle Stjerner Vei -
Til evig Grav kun Vei jeg fandt,
Har Kjærlighed jeg ei.*

3

*O, laae jeg, lam og døv og blind,
Paa sammenbetlet Straae;
Gik Herre Christus til mig ind —
Guds Herlighed jeg saae.
O, vidste jeg i Verden ei
Hvad Barn i Svøbet veed,
Til Himlens Rige fandt jeg Vei
Med Barnets Kjærlighed.*

4

*O Herre, gak os ei forbi!
Vi høre Ørkens Røst;
Du har beredet selv din Sti:
Du smeltet har vort Bryst;
Du bøiet har det stolte Sind,
Din Kjærlighed var stor —
Gak, Herre, til din Tjener ind,
Og bring ham Livsens Ord!*

Fred paa Jord, Fryd paa Jord, Jesusbarnet blandt os bor. —

Tekst fra Ingemanns Glade Jul, dejlige Jul. Julekort fra 1930'erne.

Budskabet er ikke til at tage fejl af ~ det er i høj grad aktuelt ~ og eviggyldigt.

Medlemskab kan tegnes ved henvendelse til kasserer Flemming Bruun: flemming.bruun@gmail.com eller via hjemmesiden: <http://www.ingemann-selskabet.dk/styled-11/Indmeldelse/>

Kontingent: 150 kr. pr. år. Selskabets konto i Nordea: 2863 - 6899 201 912.

Bogbestilling ved Kr. Nielsen på e-mail ingemann1859@gmail.com eller via hjemmesiden: <http://www.ingemann-selskabet.dk/Publikationer/Bogbestilling/>

Bestyrelsen pr. 29/9 2024

Peter Balslev-Clausen, formand
3034 7927 peter@balslev-clausen.dk

Johan de Mylius, næstformand
2532 4744 demyliusjohan@gmail.com

Kristian Nielsen, redaktør
2392 0133 ingemann1859@gmail.com

Helge Torm, sekretær
2993 1891 helge.torm@mail.tele.dk

Kirsten Jensen Holm
2148 8755 kirsten@holmhome.dk

Flemming Bruun, kasserer
6159 2860 flemming.bruun@gmail.com

Ann Furholt Pedersen
5786 5794 ann@soroe-akademi.dk

Suppleanter:

Jette Coste
5783 4015 jettecoste@gmail.com

Mette Skjoldan
5331 3311 mette@skjoldan.com

Redaktion af *Tankebreve*: Kristian Nielsen : ingemann1859@gmail.com

Hjemmeside : [ingemann-selskabet.dk](http://www.ingemann-selskabet.dk)

ISSN 2596-8408